

Brassói Lapok

Ára 5 (e)

Szerda
1931 * november 4

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

253. szám
XXXVII évtolvam

Ára 5 (e)

Viktoria és a huszár

a világ legszebb filmoperettje.
Zeneje: ABRAHAM PAL-tól
Főszereplők: VEREBES ERNŐ,
PETROVICS IWAN
GRETL THE MER
Jön a
brassói Modern Mozgóba

Irni kell róla

véres szatirát írni arról, hogy még ma is lehetséges, ami lehetséges, hogy még ma is történhetnek dolgok, amiknek jogában megdőlniük nem volna szabad, amik ép úgy lealacsonyítják az embert, a tisztességet, a kulturát, mint a hogy a közrendet és törvényességet megcsufolják és illuzóriussá teszik.

Egy bukaresti iparos-asszony nem fizetett házbért, mert nem tudott fizetni. Mire a háztulajdonos bosszúból ékszer-átlással pádolta meg, mire a rendőrség kezelés alá vette s miután nyolcszáz lejt, amit a komisár köpetelt tőle, megfizette, alaposan összeverték.

Erről az esetről különben nem is kell nekünk véleményt mondani; maga Biunu a generáldirektor mondta meg az egész közvélemény ítéletét a rendőrség vezetőjének telefonúzenetében: "a rendőrség érdeke, hogy az alantasok disznóságait reparáljuk."

Hozzá kell tennünk: nemcsak a rendőrségé, hanem az országé. Az ország az, a maga erkölcsi miótlában, mely régóta szenved a durvaság, hatalmaskodás, középkeleti pallat és zsaroló rendszer ocsmányságait és alávalóságait. Mindnyájunk és nemcsak a rendőrség fájdalma, kára és szégyene a hatósági eljárásból, hűdráfaj gyanúnt újra meg újra kinövő barbárság, mely ép kevésbé respektálja a törvényt, mint az emberiség parancsait.

Mennyi tinta és vér folyt el már hosszú esztendőket során az egyéni és polgári szabadság cinikus semmibevevése miatt; ama pórúzó disznóságok miatt, melyekkel ártatlan, tehetetlen, az önkénynek kiszolgáltatott szerencsétlen emberek ellen gonoszindulatu, bestiális közegok, gyakran nem is egészen alantasok, sarkoló dühükben vagy szadista kéjelgésből elköpettek. Ah, ha mindazok, ma halottak napján, a lelkiismeret filmjén felbomlnának, akiket ez az embertelen rendszer üldözött halálba! Micsoda macbethi látványosság volna ez a bűntevők számára!

És talán komor tanulság azok részére is, akik a megelőzés munkáját elmulasztották, s ahelyett, hogy gyökerében irtották volna ki ennek a szégyenletes szellemnek a kihajtását, beteg mentalitásból, gyűlöletből vagy rosszul érzett szocializmusból valószínűsítő szisztémájával ergedték fajulni.

Az ország szégyene és kára az, ha alantasok disznóságai tönkretesznek az embert, belegázolhatnak a jogrendbe és megcsufolhatják a civilizációt. Ha van helye és ideje a leépítésnek, az ma a tizenkettedik órában ezzel a rendszerrel szemben esedékes. Sokkal többet érne még gazdasági érdekből is, ha rosszul fizetett jóravaló tisztviselők elbocsátása és megnyomorítása helyett egyszersmind korra lehetnéne tenni azokat, akik állásukkal visszaélnek, s állati padozással vetik rá magukat állataikra, akiket erőszak és jogtalanság taszított a hatalmukba.

Herkules is csak úgy tudta a lernei hidrát elpusztítani, hogy a minden leopárdot fő helyett újra és duplán kinövő fejeket kiégette. A korrupció és a bestiális szellemét és rendszerét ki kell égetni, különben egyre jobban elhatalmasodik s nemcsak kárunk és szégyenünk, de tragikus végetünk is lehet.

Orosz-japán háború előtt

Kína és a Szovjet között titkos megegyezés jött létre
Az ellenségeskedés megkezdése elkerülhetetlennek látszik

London, november 2
A távolkeleti helyzet az utóbbi napok alatt annyira elmergesedett, hogy minden pillanatban tartani lehet a japán-orosz ellenségeskedés megkezdésétől.

Oroszország már az első pillanatokban nagy idegességgel figyelte a japánok mandzsuriai előretörését. A japán imperialista térfoglalás súlyos orosz érdekeket érint s így a Szovjet erőteljesebb közbelépése várható volt.

A londoni lapok most Port-Arthurból arról kaptak jelentéseket, hogy Kína és a Szovjet között titkos megegyezés jött létre, amely jelentős hátrvédelmet biztosít a kínai csapatoknak a még mindig előreirányított japánokkal szemben.

A tárgyalásokat Csan-Kai-Sek tábor-

nok vezette le s az Oroszországnak biztosított előnyökért fegyverszállításra és csapatösszevonásokra kapott ígéreteit az orosz hadvezetőségtől.

Londonban a helyzetet úgy ítélik meg, hogy az orosz és japán szakítás a történetek után már elkerülhetetlennek látszik.

A határmenti orosz csapatok megerősítéseket kaptak s eddigi helyzetüket olyan irányba változtatták meg, hogy a Japánnal szembeni készülődés jellege letagadhatatlan.

Mindenből érkező jelentés azt hozza hírül, hogy

az orosz hadvezetőség nagyobb szálmány löfegyvert indított utnak Kína felé s ugyanakkor 50 ezer főnyi orosz hadsereg mozdult el a Mandzsu-

riában állást vett japán csapatok felé.

A japán hadvezetőség erre azzal válaszolt, hogy Mandzsúria északi részén erős hadtesteket indított utnak az orosz határ felé. A japán csapatok rövidesen elérik az orosz területeket s ebben az esetben, ha addig a helyzet kedvezően nem tisztázódik, az ellenségeskedés megkezdése elkerülhetetlennek válik.

Moszkvából jelentik: Japán moszkvai nagykövete vasárnap délelőtt megjelent a külügyi népbiztosság hivatalában s erélyes hangú tiltakozást nyújtott át a legutóbbi orosz csapatösszevonások és átcsoportosítások miatt. A japán csapatok előretörésének hírére három magasrangú szovjet megbízott utazott Charbinba. Londoni értesülések szerint a Szovjet a határmenti csapatok újabb megerősítését rendelte el.

A nemzeti parasztpárt gyulafehérvári értekezletén

Vajda fulmináns beszéde Erdély elnyomása ellen

Erdélyiek mellőzése a statisztika világánál

„A jelenlegi urak azt akarják, hogy a jövőben is csak szolgák legyünk mi erdélyiek”

Bukarest, november 2
A nemzeti parasztpárt alsófehérmegyei tagozata vasárnap kongresszust tartott Gyulafehérváron. A kongresszuson a párt egész erdélyi vezérkara megjelent Vajdával, Hatieganu Emillel, Popovics-csal, Pop-Csicsóval és Boila Romulus-szal az élén. Elkeseredett, szinte dühös felszólalások hangzottak el.

Vajda belügyminiszter pedig olyan beszédet tartott, amely Bukarestben kinos, Erdélyben pedig zajos feltűnést keltett.

Az első felszólaló Popovics volt, aki felpanaszolta, hogy a nemzeti parasztpárti kormányt akkor buktattak meg, a mikor már odáig jutott, hogy programját kezdte megvalósítani.

Véleménye szerint az ország a közeljövőben újra csak a nemzeti parasztpártra szorul s akkor a nemzeti parasztpárti kormány le fogja szállítani az adókat és összhangba hozza a mezőgazdasági és ipari árakat.

Ez lesz az első kötelessége. A király legfőbb tanácsadójának Maniunak kell lennie, mert az ország bizalma Maniuban összpontosul.

Azután Hatieganu, majd Pop-Csicsó István beszélt. Pop-Csicsó kijelentette, hogy kormányuk bukása olyan tragikus érintette őt, hogy már-már a legelkeseredettebb lépésre gondolt. Miért kellett Maniunak félreállnia? Azért mert Maniu egyenes ember. az erdélyi román nép szimbóluma, aki csak egye-

nes utakon járhat. És Maniu félrevonult marad mindaddig, amíg többé nem történnek meg azok, amik történnek ma is.

Lehetetlen, hogy olyanok kormányozzanak, akik azt mondják, hogy a „parasztkok bűdösek” és Bukarestnek egyenlő utcaja többet ér, mint egész Erdély.

Vajda

Pop-Csicsó után következett Vajda Sándor.

— Sokan a nemzeti erők koncentrációját látják a kivizetű utnak, — mondotta. —

hogy lenne azonban lehetséges a demokratikus erők összefogása, amikor Erdélyt teljesen kizárták a kormányból s az ország életének minden vonatkozásában mellőzik.

Alsó-Fehérmegyében olyan embert küldtek prefektusnak, akinek annyi köze van a megyéhez, mint nekem Mongoliához. Hogy is hívják ezt az embert? Látni, még a nevét sem tudjuk!

E bevezetés után Vajda statisztikákat közöl az erdélyi románok megdöbbentő mellőzéséről. Adatai szerint egész Erdélyben csak két erdélyi származású prefektus van.

Az erdélyi csendőrpáncsnokságok közül csak egynek élén áll erdélyi ember. Az igazságügyminiszteriumban összesen 376 tisztviselő van, s ezek közül csak egyetlen erdélyinek, egy nőnek jutott állás és kenyér.

A Semmitőszék 69 tanácsosa közül heten erdélyi románok. Ugyanennyien voltak erdélyi románok annak idején a budapesti kuriánál is! (Pedig akkor Erdélyt nem csak a románok képviselték az ország fővárosában.)

— Nézzük tovább az erdélyi igazságszolgáltatási szerveket, — folytatta Vajda. — Az Erdélyben működő 72 táblabíró közül csak 22 erdélyi. A törvényszékeknél 197 regáti, 87 erdélyi román és 43 kisebbségi bíró van. A járásbírók közül 138 regáti, 59 erdélyi román és 78 a kisebbségi. Százalékban kimutatva

(Folytatás a harmadik oldalon.)

"Az állkapcszon zuzódás látható..."

EGY KÉTSÉGBEESETT HAJSA TÖRTENETE SZEMLELTETŐ OKTATÁSKÉNT A BELÜGYMINISZTER CIMÉRE

Bukarest, november 2

— Az Isten szerelmére segítsenek... a feleségemet három nappal ezelőtt elvitték a rendőrök... és megverték... bent a rendőrségen megverték a feleségemet... segítse nek...

Steiner Sándor bukaresti magyar szobafestő mester, kétségbeesetten tördeli a kezét, hosszú percek telnek el, miközben szinte eszelősen ismétli: verik a feleségemet... az Isten szerelmére segítsenek... és aztán megpróbálja elmondani, hogy mi történt:

— Munkában voltam és ahogy szombaton este hazamentem, a házbeliektől hallom, hogy délután a rendőrség elvitte a feleségemet. Popescu komiszár, a 26-os szekcióról jött el a feleségemért. A sógorom, Gábos Zsigmond, bent volt a szekción, de csak egy percig tudott beszélni vele és akkor panaszkodott, hogy megverték, gummibottal verték... Már harmadik napja...

A szobafestő mester iratokat, okmányokat szed elő a zsebéből és lázas szavakkal beszél:

— Négy emberrel dolgozok, rendes, bejelentett lakásom van. Társam van a vállalkozásomhoz. Rendesen fizetek adót. Soha sem volt bajom a rendőrséggel és most jönnek és elviszik a feleségemet és verik... uram, a konyhából főzés közben vitték el a feleségemet.

— De miért? — kérdezzük. — hogyan történhet az, hogy a rendőrség behatol egy rendes adófizető polgár lakásába és elhurcolja az asszonyt?

A szobafestő mester megtörli verejtékes homlokát:

— Mi már két héttel ezelőtt sejtettük, hogy valami készül ellenünk, ezelőtt nyolc hónap-al az Elena-Domnei 74. szám alatt laktunk

S. Gábos Berta

Hajsa az elhurcolt asszony után

A 26-os rendőrségi szekció kint van a Justitei-utcában, magyarul Igazság-utca. Vajjon a komiszár urak, vallatás közben gondolnak valaha arra, hogy az igazság utcájában laknak?

Az előszobában rendőr. Az egyik asztal mellett egy komiszár ül.

Steiner Gábos Bertát keressük, akit önk három nappal ezelőtt elfogtak

— Igen. Lopás miatt fogtuk el. Éppen az előbb szállítottuk át a központi rendőrségre.

— Rábizonyították, hogy tényleg tolvaj?

— Még tagad ugyan, de... a komiszár egy jellegzetes gesztussal folytatja: ...majd a központi rendőrségen.

Egy félóra múlva a Boulevard Pache-n, a belügyminisztérium rendőrségi vezérigazgató-ságán vagyunk. Bianu dr. vezérigazgató irodájában:

— Vezérigazgató ur, — mondjuk, — egy szobafestő feleségét a rendőrök a saját lakásáról elhurcolták. Három napig a kerületi rendőrségen tartották fogva. Lopással gyanúsították. Az asszony pedig ártatlan. A házi-asszonya, ahol adósok maradtak, bosszúból jelentette fel. Igéretet tett, hogy megvereti, megkínkoztatja... Hát ennek az asszonynak olyan hatalma van, hogy a rendőrséget tudja igénybe venni a bosszúja kielégítésére?

Bianu vezérigazgató a telefonja után nyúl.

— Azonnal intézkedem... ha az asszony ártatlan, szabadlábra helyezjük.

Vladimir Jonescu, a büntügyi osztály igazgatójának telefonál:

— Sürgős vizsgálatot kell kéni... egy asszonyt lopással gyanúsítanak... meg kell vizsgálni az ügyet... úgy látszik, személyi bosszu alapján jelentették fel.

Aztán felénk fordulva:

— Tessék átmenni Vladimir Jonescu igazgatóhoz és ott részletesen előadni az ügyet. Tíz perc múlva a rendőrigazgató íróasztala előtt állunk.

— Egy magyar szobafestő feleségét letartóztatták... a háziasszonya... bosszu... három napig a szekción... ártatlan...

A rendőrigazgató a kezébe veszi a telefon kagylót:

— A rendőrprefekturát kérem... Franculescu, a büntügyi osztály főnökét kérem a telefonhoz... Halló Franculescu? A 26-os szekcióról bevittek hozzátok egy asszonyt, Steiner Gábos Berta a neve... Sürgősen megvizsgálni, mi van ezzel az asszonnyal... Ha

valami igazságtalanság történt volna, azonnal eljárni a bűnösök ellen... A rendőrség erről nem érdeke, hogy ne töltsön az alantasai disznóságait

Aztán a telefonálás után:

— Tessék Franculescu, a büntügyi osztály főnökét felkeresni, ő veszi kezébe az ügyet. Autó. Husz perc múlva: Calea Victoriei. Prefektura. Az első emeleten Franculescu, a büntügyi osztály főnökének irodája.

— Igen... már ismerem az ügyet... csak egy percig tessék várni, — csöngtet a belépő szolgáló felé: Arghir komiszár-főnököt kérem...

— Verték őnt a rendőrségen?

Az asszony zokogni kezd:

— Igen... vertek... ütöttek... rugtak... gummibottal ütöttek... a hangja zokogásba fulladt.

Ime a nyila kozat, amit a megkínzott, ártatlanul meghurcolt asszony lediktált nekünk:

NYILATKOZAT

Szombaton reggel kilenc órakor megjelent a Calea Rahovei 63. szám alatti lakásban Popescu komiszár, a 26-os rendőri szekcióról. Azzal az ürüggyel, hogy valamit kérdezni akarnak tőlem a rendőrségen, elvitt magával. Amikor a szekcióra érkeztem, Popescu komiszár és a szekció főnöke megverték. Popescu komiszár pofozott, a hajamat tépte, belém rugott, hogy neki estem az ajtónak és aztán a hátamat verte. A szekció főnöke meg a gummibottal ütött, amikor beszéltem akartam. A jobb államon még most is látni lehet Popescu pofozásának jeleit.

Később bevitték a cellába, a többi rabok közé. Én állandóan hangoztattam, hogy Ciulei-né, a volt háziasszonyom pártjai minden alapot nélkülöznek. Én sem

és ott 3700 lej lakbérrel adós maradtam. Nem tudtam megfizetni a lakbért. Nagy a nyomorúság, kérem. A bankok sem fizetnek. Adós maradtam. Váltót adtam az adósságról. Most van kérem a szezonom, most kerestem volna, ebből akartam törleszteni az adósságomat. A háziasszony azt üzenté, hogy ha nem fizetünk azonnal, akkor lefogat bennünket a rendőrséggel és megveret. Hát most beváltotta az ígértét. A feleségemet bevitték a rendőrségre és megverette. Feljelentést adót be ellenünk, hogy elloptuk az ékszereit. Nyolc hónappal ezelőtt költözködtünk el tőle és most jelentett fel. Esküszöm önnek uram, hogy ártatlanok vagyunk. Nem loptunk mi kérem semmit. Tessék segíteni rajtunk... Tessék kiszabadítani a feleségemet... Három napja tartják fogva.

"Tessék kiszabadítani a feleségemet..." Mintha olyan könnyű dolog volna valakit kiszabadítani a rendőrségről.

Ha a rendőrségi apparátus megindul és valaki belejut ebbe a félelmes utvestöbe s becsukódik mögötte a rendőrségi cella ajtaja, mindegy, hogy bosszúból, ártatlanul zárták le, napok, hosszú és keservesen fájdalmas napok mulnak el, míg a cella vasajtaja újra felnyílhatik előtte. Jegyzőkönyvek készülnek, és vallatások, kínos és idegrendszerrel valóztások...

Ott állt előtünk a magyar szobafestő mester. A kezét tördelte. Lázasan, nagy reménykedő, repdeső szemekkel várta a válaszunkat. És mi ígéretet tettünk, hogy kiszabadítjuk a feleségét.

Két perc múlva megérkezett a komiszár-főnök, a hóna alatt Steiner Gábos Bertát, jegyzőkönyvekkel.

— Most dolgozom Gábos Berta ügyében, — mondja a komiszár-főnök. — Feljelentették, hogy harmincezer lej értékű ekszert loptott a volt háziasszonyától. A férjét is keressük... nem... nem... még nem vallott... még nem tudom, hogy bűnös-e... valami zálogcédlőket találtunk nála... elmegyek a zálogházba és megnézem az ékszereket... igen, holnapig tisztázódik az ügy... és ha ártatlan, akkor délig szabadlábon lesz...

"Verlek!... Verlek!..."

mit sem loptam el tőle és ez az asszony csak azért zárattott le és veretett meg, mert nem tudtuk neki a lakbért kifizetni.

Még azt is el kell mondanom, hogy az elfogatásom után bátyám, Gábos Zsigmond odajött a szekcióra és kérte Popescu komiszárt, hogy engedjen szabadon, hiszen ártatlan vagyok. A bátyámmal együtt ott volt Niedermayer Géza is, a férjem társa, aki először háromszáz és aztán ötszáz lejt adott a komiszárnak, aki meg is ígérte, hogy szabadon bocsájt. A pénzt én láttam Popescu komiszár kezében.

Szombattól hétfőig őriztek a 26-os szekción, míg végre hétfőn átvitték a prefekturára, ahonnan, mint teljesen ártatlant, szerdán este szabadon bocsátottak.

A fenti nyilatkozatot lediktáltam, leírás után elolvastam és aláírással igazolom a fentiek valódiságát:

S. GABOS BERTA

Előttünk: POGANY, SERESS.

Popescu komiszár tehát nemcsak üti, rugja, pofozza és a klozetbe zárja az áldozatait, hanem valami egészen példátlanul álló bestialitással előbb pénzt kér és fogad el az áldozatoktól. Csak azután üt, ver és rug.

Itt van egy másik nyilatkozat, amit a megkínzott, megvert, meghurcolt asszony férjének társa, Niedermayer Géza adott nekünk. A nyilatkozat, mely most már teljesen megvilágítja a bukaresti 26-os rendőri szekción történt inkvizíció borzalmait, így hangzik:

NYILATKOZAT

Steiner Gábos Berta elfogatása után bátyáival, Gábos Zsigmonddal együtt elmentem a 26-os szekcióra, hogy Berta soráról érdeklődjem, hiszen mindnyájan tudtuk, hogy csak azért fogták el, mert a volt háziasszonyuk, Ciulei-né, bosszút esküldött ellene. Popescu komiszár kijelen-

Gyöngylehér fogak erős és egészséges foghus!

Mindennapi használatnál, az ERASMIC Savon fogápolószer gyöngylehér szépséget ad fogainak. Tisztító, ádító tulajdonságaitól a fogus erős és egészséges, a lehelet friss és illatos lesz.

ERASMIC SAVON FOGÁPOLÓSZER

Romániai vezetőipari Parfümeria ELITEI ENGROS Bucuresti, IV. Str. Labirint 34.

tette, hogy csak akkor tud valamit tenni Gábos Berta érdekében, ha pénzt hoztunk neki, szóról-szóra ezt mondta: „daca adus ceva parale...”

Erre én Gábos Zsigmond jelenlétében adtam Popescu komiszárnak 300 lejt. A pénz átvétele után Popescu komiszár megígérte, hogy egy óra múlva Gábos Bertát szabadon engedi. Egy óra múlva visszatértünk, akkor Popescu ezt mondta: Mit gondolkodnak? Hát csak 300 lejt ér Berta szabadsága? Legalább adjatok még 500 lejt, mert ebből a pénzből a többieknek is kell adnom. Erre adtunk neki még 500 lejt...

Azonban a 800 lej dacára sem engedte szabadon Gábos Bertát. Nézetem szerint Popescu komiszár felkereste Ciulei-né, a volt háziasszonyt és úgy látszik, tőle több pénzt kapott és ezért nem engedte szabadon az ártatlan Gábos Bertát.

A fenti nyilatkozatot lediktáltam, az elolvasás után elolvastam és aláírással igazolom a fentiek valódiságát.

NIEDERMAYER GEZA

Előttünk: POGANY, SERESS.

Ime a rendőrkomiszár, aki megrendelésre klozetbe zárja, üti, rugja, pofozza az áldozatokat. Mit lehet tudni? Ha a magyar szobafestő hozzátartozói nem nyolcszáz lejt, hanem kétszer vagy háromszor ennyit adtak volna a komiszár urnak, akkor ma esetleg Ciulei-né a szobafestő volt háziasszonya megkínzottságról szólna ez a riport.

A teljesség kedvéért megvizsgáltattuk a börtönből távozása után a meghurcolt asszonyt. A hiteles orvosi bizonyítvány így hangzik:

ORVOSI BIZONYÍTVÁNY

Alulírott dr. Menyász, lakik Bukarest, Str. Cobalcescu 32., igazolom, hogy ma felkerestem orvosi rendelőmben egy magától Gábos Bertának nevezett hölgyt, aki a Calea Rahovei 63. sz. alatt lakik és kérte, hogy konstátáljam sérüléseit.

Megállapítottam a következőket:

A jobb alsó állkapcsi részen vörös alaku, felfelé görbülő kerek zuzódás látható, hossza 35 mm., szélessége 27 mm. A zuzódás egy masszív tompa tárggyal történt, erőteljes ütés következménye.

A hölgy saját kijelentése szerint a sérülést pofozás közben szombaton, 24-en szenvedte. Ugyanis az illető, akitől a pofozást elszenvedte, gyűrűt viselt a kezén és ez okozta a zuzódást. A hölgy ezen kijelentését én valószínűnek találom.

DR. MENYASZ E.

A fent közölt akták, nyilatkozatok e pillanatban a büntügyi osztály főnökének íróasztalán fekszenek. Az ártatlanul meghurcolt magyar asszony kísérletében felkerestük Franculescu, a büntügyi osztály főnökét, elhelyeztük az íróasztalán a 26-os szekción lefolyt inkvizíció történetét tartalmazó okmányokat és elégtételt kértünk. Hiszen maga a rendőrigazgató jelentette ki, előtünk: a rendőrség emiatt érdeke, hogy ne töltsön az alantas közegek disznóságait. Az uraknak most alkalmat adtunk, hogy megvédjék a rendőrség érdekeit.

Farkas Aladár

NOVEMBER 4.

CONRADT VEIDT

november 12-én lép fel a bécsi „Komödie” eredeti együttesével a Savoia „Ó” című darabjában, az „Astra” termében.

Kiránduláson, sportnál és játéknál

NIVEA - CREME - OLAJ

A bőrön eucerit-tartalommal fogva — az eucerin egyébként egyetlen más bőrápolószert sem találhatók — a Nivea-Creme és a Nivea-Olaj teljesen felszívódnak és mélyen hatolnak be a bőrbe, erősítik és táplálják a bőrt. Megvédik bőrt a szél és az időjárás káros befolyásától, megőrzik arcának fiatalos frissességét és simaságát. Makkegészséges külseje lesz és Ön megkapja a kívánt gyönyörű bőrszínét.

Nivea-Creme: Lei 16.00 — 72.00 / Nivea-Olaj: Lei: 55.00 és 85.00
Beiersdorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

A nap

Csőd

Tegnap jelen voltam a fővárosi és vidéki kisbankok országos gyűlésén. Azt hiszem, joggal kérhetem, hogy ne méltóztassanak elfogulatlansággal vádolni. Felsége a Pénz, és csekélységem mindezt — sajnos — rosszhiszemű ellenségeskedéssel haladtunk el egymás mellett. Ha tehát valami meghatározó jegyzek fel a bankárkongresszusról, az elfogulatlan igazságnak számítható.

Csak azt akarom mondani, hogy a hangulat olyan lázadó, elkéseregett, sőt kétségbeesett volt, mint egy munkanélkültrekeztelen.

Sirtak a bankárok, nyájas olvasó, zokogtak.

A komoly vezérek, akiknek állítólag a bőrük alatt is pénz van, kórusban kiáltották, hogy csődbe mentek.

— Ön is, direktor ur?

— Én is.

— S mivel ment csődbe? Vett legalább egy házat?

— Dehogyan vettem.

— Hát birtokot?

— Azt sem.

— Talán külföldön őrzi a vagyonát?

— A fenét. Nem maradt megveszekeztet garasom sem.

Némi csudálkozással nézek rá:

— Nem maradt egyetlen garasa sem?... De hát akkor miért beszél csődről? Hiszen Ön szerencsétlenül járt!

Kollektivitás

A határozat, amelyet a bankárok elfogadtak, valóban szenzációs. Amint a lap más részén olvasható, hat hónapra felfüggesztették a betétkifizetést.

Hogy ebből a zárolásból a kisexisztenciák mely tömegtragédiája fejlődhet ki, arról beszéljenek majd a szakemberek. Elég annyi, hogy ez a határozat teljesen törvénytelen, jogtalan s példátlanul áll a pénzügy történetében. Jellemző, hogy D. R. Joaniteşcu, aki tudvalegőleg Maniunak volt a minisztere, riadtan kiáltott föl:

— De uraim!... mit cselekszenek? Én már nem egyszer adtam hangot forradalmi gondolatoknak, de amit Önök csinálnak, az több a forradalomnál is!

Valaki közbevetette:

— Szorjjet! Kollektivizmus!

No és ha kollektivizmus?

Csupán a bankároknak ne volna megengedve? Hiszen kollektivizmus uralkodik itt már az egész vonalon. Kollektíve szállítják le a fizetéseket. Kollektíve mondják fel az állásokat. Kollektíve tartóztatnak le. Kollektíve tiltják be a lapokat. Kollektíve kerülünk az utcára. Kollektíve megyünk tönkre.

Miért akarnak e nagy közösségből éppen a bankárokat kihágni?

Ha már rábredtek erre a remek kollektivitásra, ha már épp ők lökik sutba a magántulajdon elvét, akkor ahhoz igazán joguk van, hogy velünk tartsanak és részt kérjenek a köznyomorból. Tessék hát felszállani. Erre, erre, teheronat, tizedik osztály, itt az utolsó págányon...

Ámbár, uraim, kell hozzá némi orca, hogy még ennek az utolsó jegynek az árát is velünk fizetleik meg.

Óvatosság

Tegnap — komolyan mondom, ne tessék vicnekné venni — az összes napilapok megjelentek.

Ugy látszik, vasárnap sajtószabadság van Romániában.

Igy tehát nyugodtak lehetnének. Ámbár kis se furcsa az a cikk, melyet az újságbetiltásokról és elkobzásokról Jorga Miklós orgánuma, a Neamul Romanesc közölt le. Eszerint a kormány nem azért függesztette fel a lapokat, mert támadták a mai rendszert, a minisztereket s intézkedéseiket, hanem mert „igy kívánta az ország felsőbb érdeke”.

Mi a csuda? Hát van felsőbb érdek, mint az alkotmány?

Melyet a kormányzat a betiltásokkal oly kíméletlenül taposott a sárba.

Nagyon vigasztaló, hogy az összes lapok oly bátran, határozottan, egyöntetűen tiltakoztak a törvénytelenségek ellen. Tegnap például a Viitorul, a liberálisok hivatalos közlönye feltűnő betűkkel szögezte le:

— A sajtószabadságot tisztelni kell! Ezt a példányszámot eltesszük.

Még szükség lehet rá.

Irodalom

Ha már a sajtónál tartunk, vissza kell emlékeznünk arra, hogy a miniszterelnök súlyosan kifogásolta a sajtó hangjának közönségességét. Különösen a kisebbségi sajtó támadta. Hogy durva. Utszéi. Ordináré.

Ha megengedik, idézek néhány sort abból a vezércikkből, melyet egy egyébként ragyogótollu publicista, dr. Ohăbeanu írt a „Patria” valamelyik közelebbi számában:

BENES: A revízió elképzelhető és szükségességek szólnak mellette

Prága, november hó 2.

Benes cseh külügyminiszter a költségvetési bizottság legutóbbi ülésén nagy beszédet tartott, amelynek minden valószínűség szerint zajos visszhangja lesz úgy a közép-európai, mint a francia sajtóban és diplomáciai szolgálatban.

Benes a lefegyverzés kérdésén kezdte és a békeszerződések revíziójával folytatta.

A lefegyverzéssel kapcsolatban kijelentette, hogy annak meg kell történnie, mert különben az európai krízis gazdaságilag és erkölcsileg állandóan fokozódni fog.

A lefegyverzés előfeltétele és alapja természetesen csak a biztonsági garanciák megkötése lehetne, ez azonban nem kivihetetlen probléma.

A békeszerződésekkel kapcsolatban kijelentette, hogy

A kincslár nyomja a városi, a város nyomja a...

Kézdivásárhely a környékét, Sepsiszentgyörgy a kereskedőit

Térjenek jobb belátásra a városi tanácsok

Sepsiszentgyörgy, november 2.

Az állam nemcsak a nagyközönséget fojtogatja az adóval és különféle taxákkal, hanem külön a városokat is. Az egyénekről lehúzza a bőrt, de ugyanakkor rámegey azokra a közületekre is, amelyeket az egyszer már megnyuzott egyének alkotnak.

Dehát mi a város? Fogalom csak, a miből még nem lehet pénzt kisajtolni. A város tehát a rárakott terhet tovább osztogatja a népre. Elsősorban a lakószokra, másodsorban, de nagyobb tételekben azokra, akikre — módjában van.

Persze, hogy nem a város a hibás. Lényegében azonban mégiscsak az történik, hogy például: Kézdivásárhely fosztogatja a környékbeli falvakat és Sepsiszentgyörgy fosztogatja azokat a kereskedőket, akiket hatalma alá hajtott a sorsuk.

Az utazó riporternek észre kell vennie ezeket a látszólag apró, de lényegében gyökeréig rágó bajokat is.

Kézdivásárhely vámot szed. Valamikor joga is volt rá. Akkor azonban maga a vámszó volt olyan elhírhatalatlan teher, olyan kiuzsorázó jellegű, mint most.

Most törvénytelen is, mert az ilyen vámszedési jogokat már rég beszüntették, bár az is igaz, hogy számos város a

„A kormányzat megoldásokat és formákat keres? Találtam egy hathatós, praktikus, szükségessé, melyet egy szóban foglalhatok össze: Mars!”

Alig jelent meg ez a vezércikk, a kormány brassói hivatalosában, a „Dacia”-ban napvilágot látott a válasz is:

„Egy dr. Ohăbeanu megtalálta a krízis megoldását. A Pátriában a kormányhoz intézve egyetlen szóban foglalja össze ezt: Mars! Felháborodásunkat eme Ohăbeanu ellen két szóba süritjük: Menj anyádba!”

Erős sarkantyut a csökönyös lónak”. Hát szép, valóban szép.

Tud a Vajda Sándor lapja is. De a Jorga se kutya.

Csak mi nem tudunk.

Jó atya

A hivatalos lap cikket ír a kormányelnökről. Többek között azt mondja, hogy Jorga nagyon szereti a tanítókat. Olyan hozzájuk, mint egy falat kenyér. Vagy „mint egy jó atya, úgy óhajtja segíteni a hősöket, akik megvilágosítják a falvakat.”

Tényleg olyan hozzájuk, mint egy jó atya. Mint egy régimódi atya.

Aki azt hiszi még, hogy a gyereke akkor lesz ember, ha jól megveri, koplaltatja és kucorítára térdelteti a sarokba.

Hát ez mi?

Stelian Popescu ma vezércikket írt az Universulba. A volt igazságügyminiszter írásának utolsó sorait szöszörint adjuk:

„A nagy angol íróktól, Kiplingtől felirátot kértek a hősi halottak emlékművére.

Elkészítette a szobrát az egyik szép placcának szobrára felírták:

— Mondjátok az élőknek, hogy meghaltunk, mivel a szüleink hazudtak nekünk!

Meg fogjuk mondani az igazságot, hogy ne haljunk meg a szétzúzzuk a nézetlégtört, hogy leplezhezzünk.

A király a mienk, mindnyájunké.

Neki értesülnie kell lennie mindenről, de nem hazugul, ami az országban s ökörlötté történik.

Szükségünk van Rá.

Sem önkülnék, sem mi Nélküle.

Ezt mondja egy meggyőződésből kiárályhű és minden demagógiával ellenséges parasztszajadé.”

Megrázó sorok.

De vajjon mit jelenhetnek? Csak nem akarja azt mondani Stelian Popescu, hogy akadnának kurafi fickók, akik a Felséget cáttlanul félrevezetni merészelnék?

Fizetés

A kormány egyik tagja átment a Dunán. Autóval. Illetőleg jött egy komp, az felvette a kormány tagját autóval együtt Calarasinál, átszállította Chiciuba, s még aznap vissza is hozta.

Mikor visszaértek, a révész megkérdezte, ki fizet?

A kormány tagja odaintett egy rendőrfizetést s azt mondta, vigye magával a kompost, igazítsa el a fizetés ügyét.

A révészt bevitték a rendőrségre és veresre verték.

Nagy a nyomor. Már csak a rendőrség az egyetlen hely, ahol pontosan kiadják a fizetést.

(m. i.)

Sepsiszentgyörgyön, ahol 22 régi és te kintélyes kereskedő került a tönkrementés útjára — a város miatt.

Ezelőtt három évvel a város árverés hirdetett a tulajdonában levő üzlethezlyiségek bérletére.

Ezelőtt három évvel még kielégítő jó állapotok voltak, volt pénzforgalom és vásárlási kedv, a kereskedők nevüknek megfelelően kerestek is. Világért sem gondoltak akkor arra, hogy a helyzet rövidesen ilyen katasztrófálásra fordul. Összesen az akkori viszonyoknak megfelelően igénytek az üzlethelyiségekért s így történt és, hogy Sepsiszentgyörgyön 100 ezres sőt 145 ezres üzlethérek is vannak.

A mai körülmények között ezek a összegek már megfizethetetlenek. Menynyí idő alatt hoz össze csak nyers fogalmat ennyi értékben akármelyik sepsiszentgyörgyi üzlet? Hát még az adó!

Hát még az egyéb városi taxák?

És hát még az, amiért dolgoznak, megélhetés?

Természetes, hogy az érdekelt kereskedők szinte állandóan gyűlösznek, kének, környöznek. A város be is látta igazukat s az erre az évre szóló költségvetésbe 20 százalékkal leszállított üzlethéreket tett föl. A városban tehát volt a jóakarát, azt a jóakarát azonban a tartományi igazgatóság nem honrálla. Nem hagyta jóvá a 20 százalékos üzlethérréduktót.

A kereskedők már arra is gondoltak, hogy felmondanak a városnak, eseten abbahagyják az egészet, nem árulnak.

Régi, 20—30 évre visszaléptető kereskedők szánták el magukat erre a kétszbeesett lépésre. De ez sem használt semmit! A szerződésük hat évre szól, amelmég csak három telt el. Mhetnek akhová és csinálhatnak akármít, a városnak joga van rajtuk minden törvényeszközzel felhajtani a szerződés szeribért.

*

A tartományi igazgatóságnak és a miniszternek, úgy látszik, nem fáj a legkintélyesebb sepsiszentgyörgyi kereskedők tönkremenetele.

Sepsiszentgyörgynek azonban fáj. Sokat fizettek már azok a kereskedők államnak is és a városnak is. A város jövőjét javarészen a kereskedők táják a — nos, igen: a zsebükben. tönkreteszik őket, többé nem látnak lük egy garast sem.

Engedjék tovább is fizetni őket!

Az interimárbitrázság találjon erre hetőséget, mert ez a városnak igen-igeminens érdeke.

(k. s.)

REGOUTE MOZGÓ BRASSÓ. Tel: 145

„a, hétfőn

EDGAR WALLACE izgalmas feszültségű drámái jelenetekben bővelkedő filmregény

A ZINKER

(BESUGÓ)

Lissy Anna, Szőke Szatmári és Paul Hörbigerrel

Következő műsorunk:

„A Bölcső Dala”

NOVEMBER 4.

Edison 12 millió dollárt hagyott örököseire. 1. Edissonné. 2. Edison egyik fia, aki az Edison műveket vezetni fogja. Meg bukott angol képviselőjelölt: 3. Miss Bondfield. 4. Wallace. 5. Mosley. 6. Much Hans hamburgi gyógyszer feltalálta, hogy miképpen lehet a kávét és morfiomot méregmentessé tenni.

— VÉR-, BŐR-, és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet mint igen jó beltisztító szert eredményesen használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb képviselői írják, hogy a Ferenc József víz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A Ferenc József keserűviz gyógyeszkertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— NAGYMENNYISÉGŰ HAMIS PÉNZ VAN FORGALOMBAN A BÁNSÁG TERÜLETÉN. Bánsági tudósítónk jelenti: A Bánság különböző vidékein az utóbbi napok folyamán ismét nagymennyiségű hamis pénzt hoztak ismeretlen tettesek forgalomba. A hamis pénzek, amelyek kizárólag 20 lejes ércpénzdarabok, a valódiaktól alig megkülönböztethető tökéletes hamisítványok, melyeknek kivétel a valódiakéval teljesen azonos és csupán abban különböznek a valódiaktól, hogy átmérőjük azokénál egy milliméternyivel rövidebb. A nyomozó hatóságok valószínűnek tartják, hogy a hamisítványok a pár héttel ezelőtti letartóztatott Zimmermann és Benedek-féle pénzhamisító banda műhelyéből kerültek ki, akik mintegy kétféle millió értékű hamis huszulejesekkel árasztották el Erdély és a Bánság területét. A hamis pénzek forgalombahozói és terjesztői a hatóságok a Bánság területén gyanítják s kézrekerítésük érdekében a nyomozást a Bánság egész területére kiterjesztették.

— KÖZJÁTEK A VOLT HADSZINTÉREN. Az elmúlt hónapban egy berlini mérnök husz éves fiával egyetemben, aki, mint ő, szenvedélyes kerékpáros volt, Franciaországba látogatott el, ahol tizenhárom évvel ezelőtti a Chemin des Dames körüli harcokban súlyosan megsebesült. Egy héttel kerékpározás után elérkeztek erre a helyre, ahol az apa megsebesült és amelyet jó üzlemberek változatlanul hagytak, hogy idegeneket csalogassanak a volt hadszíntér meglátogatására. Rá is talált a mérnök arra a lövészárkra, a melyben a sebet kapta. Miközben sétálgatott az árkokban, egyszerre csak úgy látta, hogy gépfegyverek irányulnak feléje nem túl nagy távolságból. Csakhamar megindult a tüzelés, amelyet apa és fia eleinte dermedten hallgattak, majd kirohantak az árkból és egyenesen — mozioperatőrök karjaiba futottak, akik ott háborús felvételeket csináltak. A furcsa véletlennek barátságos német-francia iddógálás lett a vége.

— BÁNSÁGI HIREK. Bánsági tudósítónk jelentése: Titokzatos körülményekbe burkolódzó gyilkosság ügyében folytat már napok óta nyomozást a bánsági csendőrség, amelynek azonban mindeközben nem sikerült a tettesek nyomára akadnia. Néhány nappal ezelőtti ugyanis a Rékás és Sustra községek közötti országút-szakaszon a járókelők egy vértelen fegyveres parasztemberre találtak, aki több késszurástól vérezve, eszméletlenül feküdt az országutmenti árkok szélén. A súlyosan sebesült embert, akit Pinteá Pálnak hívnak, kórházba szállították, ahol azonban hosszas szenvedés után meghalt, anélkül, hogy egy pillanatra is eszméletre tért volna. Így a nyomozó hatóságoknak az idő szerint semmi adat sem áll rendelkezésre a gyilkos kézrekerítésére érdekében. — Borzalmas leltre bukkantak tegnapelőtti Brestovác község határában a községi legelő kújánál itató falubeli emberek. A mély kút vizében egy emberi csontvázat vettek észre, amelyről azonnal jelentést tettek a csendőrségnek. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy az emberi csontváz tiz-izenkét év óta lehet a kút vizében, a mely idő alatt a ruha és a csontokrol teljesen lefoszlott. A csendőrség a borzalmas lelet mögött egy évtizeddel ezelőtti elkövetett

felderítetlen bűntényt gyanít s feltevése szerint a kútból kihuzott csontvázban egy tizenegy évvel ezelőtti meggyilkolt Dressler Adám jözseffalvi földműves földi maradványait találták meg, aki annak idején bűnténynek esett áldozatul és nyomtalanul eltűnt a falujából.

— Hatvan kommunistát tartóztattak le Szófiában. Szófiából jelentik: A rendőrség nagyarányú kommunistaszervezkedést leplezett le, amelynek során mintegy hatvan egyént vettek őrizetbe. A letartóztatottak között újságírók, ügyvédek és egyetemi hallgatók is vannak. Egy agitátor, akit a rendőrség már hosszabb idő óta szemmel tartott, öngyilkos lett. Társánál a rendőrség megtalálta a kommunisták névsorát, amelynek alapján a letartóztatásokat fogantatosította.

— UJ-GUINEA HALÁLMADARAI. A hollandiai gyarmati csapatoknak mostanában hazatért egyik tisztje borzalmas eseményt beszélt el, amely Uj-Guinea egy folyamának partján történt. A folyamban halászó néhány bennszülöttet megtámadta az ugynevezett halálmadarak egy raja. Három halász menekülhetett, más ötöt a kiehézt madarak halálra sebeztek. Nyomában csapatokat küldtek ki a halálmadarak üldözésére és sikerült is néhányat közülük elejteni.

A leszerelési játék első felvonása

Genf, november 2.

A Népszövetségtől előterjesztett egyéves fegyverszüneti, helyesebben a fegyverkezés egyéves szüneteltetésére vonatkozó javaslatot 18 tagállam között Magyarország is elfogadta.

Valamennyi elfogadó állam előfeltételként azzal a fenntartással élt, hogy a javaslatot szomszédos országainak is el kell fogadnia, mert csak ebben az esetben lát garanciákat önvédelme biztosítására.

— Utcái vita, amely az ügyészség végződik. Csikszerebából jelentik: Károly János gyergyószárhegyi lakos szeszszóalkozott az utcán Benedek Ásándor nevű régi haragosával. A vita hevében Károly a mellettük levő kerítésről letépett egy husángot s agyba-főbe verte Benedeket, akit csak a falusiak közbelépése óvott meg az agyonütéstől. A verekedő gazdát a csendőrség átadta a csikszerebái ügyészségnek, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

— Jó uton a közbirtokossági szindikátus ügye. Csikszerebából jelentik: A közbirtokosságok múlt hó 18-án tartott értekezletükön elhatározták, hogy gaz-

dasági érdekeik megvédésére szindikátusba tömörülnek. Egyes községek közbirtokosságai azóta már a csatlakozást illetőleg határozatot is hoztak. A szindikátus szervező munkálataira annakidején háromtagú bizottságot jelöltek ki, akik hozzákezdtek az alapszabályok elkészítéséhez. A jelek szerint, ha az érdekeltek kellő számban csatlakoznak, rövidesen lezajlik a szindikátus alakuló közgyűlése.

— ÉJFÉLI ESKÜVŐ. A napokban egy szabályszerűen kihirdetett jegyes pár egy hollandi község anyakönyvi hivatalába indult, hogy házasságot kössön. Autójukat nagyszámu más autók követte, amely a lakodalmas vendégeket vitte. Utközben azonban a község háza egy altisztje jött azzal a jelentéssel, hogy az esküvőt nem lehet megtartani, mert a kihirdetés után való törvényes határidő csak másnap tellett. A polgármester a messzevidékről érkezett vendégekre való tekintettel váltót kért az anyakönyvvezetőtől, aki azonban hajthatatlan maradt. Végül azt a tanácsot adta a jegyespárnak, hogy csak tartsák meg a nászkomát, ő majd aztán, ha elmúlt éjjel tizenkét óra, összehadja őket. Így is történt. Éjfélkor megszakították a lakomát, megtartották a polgári, majd az egyházi esküvőt, aztán tovább folytatták a mulatozást.

DECSEY ZOZTÁN:

A SIRÓ VÁROS

Hős katonáink? Senki sem törődik velük. Már megszűnt a nagyfelbuzdulás, mert kiapadt a tápláló hit. Gyéren futnak be az adományok és a legközelebbi zsoldot nem lehet kifizetni rendesen.

A kormánybiztos felhívására alig ötvenen jelentkeztek.

A páncélvonat fujtatva, dohogva érkezett vissza a vonalba.

Árva Pali lihegve tette meg a jelentést.

— Nyolc ágyú volt ellenünk. Két páncélvonat állott velünk szemben. Az ellenállás teljesen kilitástalan lett volna.

Pista összeszorította az ajkait.

— Felvesszük a harcot.

A haditanács rövid ideig tartott. A tisztek elfoglalták kijelölt posztjaikat, a vonalak megteltek katonákkal. Az egész nap feszült várakozásban telt el, de az ellenség nem jelentkezett.

Nagy nap mulva karácsony.

Az estét a tisztek ébren töltötték. Kiküldték az őrjáratokat.

Reggelre arról érkezett jelentés, hogy a szomszéd faluba már bevonultak a csehek. A legények az éjjel feltörték a korcsma pincéjét, felgörgettek egy hordó bort és részegre szopták magukat. Mondják, hogy a korcsmáros ment el a csehekért, mert reméli, hogy tőlük bőséges kárpótlást fog kapni az elrabolt italért.

Mind a kétszáz embert elfogták.

Az ágyúk ugatni kezdtek. A faluban szörnyű rémület támadt.

Pista dühödten járt fel s alá a paplak vendégszobájában, Árva Pali a térképen rajzolgatott és az ordonánszok jelentését vette át. Kolumbán egy háborús kuplét füttyörészett és olykor úgy tett, mintha gondolkodnék.

Végre megszólalt.

— Negyvennyolc óráig tarthatjuk magunkat. Itt az ideje, hogy kiküldjük a parlamentet.

Heves és izgatott vitaközlés következett.

Délelőtt tíz óra tájban Gercsó Béla zászlós, aki tökéletesen beszélt csehül, egy őrmester kíséretében teherautóba szállt. A benzintartályra kitűzték a fehér lobogót.

Este nyolc órakor a páncélvonat és a

katonavonat megindult visszafelé. A megállapodás értelmében az ellenség csak két nap múlva követi őket és Aboson állapodik meg, ahol közvetlenül a kormánybiztossal és a hadtestparancsnokkal veszi fel a tárgyalást.

1918 hus karácsonján nem volt ünnepe senkinek. A gyertyák kigyultak, de siró arck vették körül a szeretet fát.

Beran ezredesben volt kímélet és volt megértés a szenvedő várossal szemben. Megvárta az ünnepek elteltét és csak karácsony után küldte ki a parlamentereket.

A város részéről a kormánybiztos, a polgármester és a megyei kormánybiztos, a katonaság részéről a hadtestparancsnok vett részt a tárgyalásokon.

Egy egész napon át tárgyaltak. Megállapodtak a feltételekben, amelyekről okiratot készítettek. A megállapodás szerint a cseh megszálló csapatok január elsején vonulnak a városba. Senkinek nem esik bántódása. Senki a megszállás előtti cselekedeteiért, politikai magatartásáért üldözni nem lehet. A tisztviselők a helyükön maradnak és teljesítik szolgálatukat továbbra is. A nemezi tanács, mint a város ügyeinek intéző szerve, továbbra is helyén marad, amíg a csehszlovák kormány másképpen nem rendelkezik a város ügyeinek viteléről.

Amikor a megállapodást aláírták és a cseh tisztek udvarias szalutálással távoztak, a négy ur szó nélkül, hangtalanul maradt az asztal mellett.

Arcuk halálsápadt volt. Lelkükben kifejezhetetlen érzés vihara tombolt.

— Az elkeseredés végre Bognárból dühös káromkodásban robbant ki.

— A jószágos Uristenit!

Kemény öklével olyan borzalmast vágott az asztalra, hogy a vékony üveg-lap, amely a kis szalonnaszalkát borította, tizfelé hasadt.

XX

Az első hirre a rémület és kétségbeesés lett urrá a lelkeken.

Hízen sokan már gondoltak erre, nem bíztak az ellenállás sikerében, de a meddig nem vált bizonyossággá az elkerülhetetlen, a reménység ott lappangott a szívekben. Hátha mégis! Talán törtenek még csodák! De most már nem

lehet reménykedni. Még öt nap és akkor bevonulnak a megszálló csapatok. A város nagy siralomházzá változott, kétségbeesett emberek lehorgasztott fővel járták az utcákat, az élet megdermedt.

Akik idáig még nem távoztak, mert titokban még mindig reménykedtek most gyorsan felhasználták a rövid időt. Három menekült vonatot állítottak össze. Egy-egy család butoraival megszállt egy vagon és amikor a vonat megtelt akkor délfelé indították. Hová? Merre? Senki sem tudta és nem is törődött vele. Csak el innen, ahol idegenné válik az élet és ahol könnyek fogják öntözni majd a falat kenyeret. Apatikus fásultsággal ütöttek tanyát a tisztviselő családok a vagonokban, kályhákat állítottak fel, berendezték új otthonukat a mozgó kerekeken, még képek is kerültek a falakra. Nem sejtették még akkor, hogy a rozoga teherkocsi évekig lesz az otthonuk.

Szívet tépő volt a menekültek bucsúja. Ismerőseik mind kinn voltak az állomáson és kendőket lobogtattak a távozó vonat után. A reménykedés utat tört egy pillanatra és a közeli viszontlátást emlegették. De a kétség is ott rágódott a lelkeken és keserű könnyek folytak a torkokon.

Maradtak azok, akiket mesterségük házuk, kis földjük idekötött és maradtak azok is, akik kötelességüknek tartották az őrt állást, akik úgy hitték, hogy nem történt végleges döntés az ügyükben és az az ítélet, amelyet a fegyverek ereje mondott ki, megváltozik a jog retorájá-

Próbálja ki az új
MEM DE LUXE
hosszan lyukasított pengét
ANGOL GYÁRTMÁNY
GILLETTE borotvakészülékekhez használható.

200.000 LEJ
nyereményösszeg kerül kisorsolásra a Kolozsvári Mentő-sorsjáték VIII-ik húzásán.
VEGYEN
még egy sorsjegyet, mert január 1-ig minden húzáson résztvesz. Sorsjegyek kaphatók mindenütt 19 lej portéköltség nozáadásával postán is megrendelhető a főbizományosnál Derzi Géza, Brassó, Str. de Mijloc 163. — Bukarestben: B. Saharavici, Str. Sf. Apostoli 28. vagy a Központi Sorsjegy Irodában, Cluj, Str. Memorandului 16.
Főnyeremény:
1.000.000 LEJ

TANKOK, amelyek szárazon és vizen egyaránt használhatók

Az angol Vickers-művek csodálatos alkotásai a tömegfalál szolgálatában

London, november 2
Az angol hadvezetőség szakértő bizottsága előtt a napokban mutatták be a Vickers-típusú új szárazföldi és uszókormányokat, a haditechnika legújabb vívmányait.

Ezek a páncélos járművek szárazföldön 40 mérföldes sebességgel haladhatnak és teljes sebességgel belegázolhatnak az útjukba kerülő mélyebb vízbe is.

Járhányójukat a tervező mérnökök úgy képezték ki, hogy szükség esetén uszószerkezetekké legyenek átalakíthatók és lenntartsák a több mint 2 tonna súlyú alkotmányt a víz színén. Az új Vickers-

tankok főpróbája várakozáson felül sikerült.

A vízben 6 mérföldes sebességgel haladnak előre és két gépfegyverből tüzelhetnek az ellenségre.

Megvan az az előnyük, hogy meredek parcon is könnyedén felkapaszkodnak és hadihajóról is vízre bocsáthatók és így tengeri útközben is felhasználhatók. A Vickers-művek haditechnikai osztálya legközelebb mutatja be azokat a nagyméretű tankokat, amelyeket nemcsak gépfegyverekkel, hanem könnyű tüzérségi ágyúkkal is felszerelnek a jövő háborújában valószínűleg mozgó páncélerődök szerepét fogják betölteni.

Nyolcmillió az állami vasgyárak munkásainak

A hátralékos bérek teljes kiutalását ígéri a kormány

Bukarest, november 2.

Hetek óta aggasztó elégedetlenség és elkeseredés uralkodik a Resica-környéki üzemek munkássága körében, miatt, hogy már második hónapja nem kapták meg fizetésüket, illetőleg nyugdíj-illetményeiket.

Ezzel kapcsolatban a miniszterelnökség most közleményt adott ki, amely élesen elítéli mindazokat, akik zavargásokat

szítanak a bejelenti, hogy Argetoianu pénzügyminiszter dr. Pop Valér erdélyi miniszter közbelépésére

nyolc millió lej utaltatott ki a vajdahunyadi nemzeti szakszervezet vezetőinek a hátralékos fizetések részbeni ki-egyenlítése céljából

A még mindig hátralékban maradó összeget néhány nap múlva fogja folyósítani a pénzügyminisztérium az ottani állami üzemek munkásai részére.

Angol titkos rendőrök szervezik át a szigurancát

A londoni „Intelligence Service” detek iv-csapatot küld Romániába

Bukarest november 2.

Az idén Párisban tartott nemzetközi bűntudgyi kongresszuson Romániát a belügyminisztérium megbízásából Marinescu Gabriel ezredes, fővárosi rendőrprefektus és Cristescu Eugen szigurancu-igazgató képviselte. A kongresszus kapcsán a két rendőrfőosztviselőnek külön missziója is volt: Marinescu ezredes egyúttal a párisi és berlini forgalom-szabályozási viszonyokat, Cristescu igazgató pedig a híres londoni „Intelligence Service”, titkos-rendőrség szervezeti és munka-módszereit tanulmányozta s emellett megszerezte a Scotland Yard (központi rendőrigazgatóság), közreműködését is a román közbiztonsági szolgálat külsőben levő átszervezéséhez.

Ugy Marinescu rendőrprefektus, mint Cristescu szigurancu-igazgató a napokban tértek

vissza s most tettek jelentést a belügyminisztériumnak utjuk eredményeiről. Marinescut szombaton az uralkodó is kihallgatáson fogadta.

Cristescu szigurancu-igazgató közölte Cadere Victor belügyi vezérrel, hogy Londonban sikerült szoros kapcsolatot létesítenie az angol rendőrséggel s ennek alapján

az „Intelligence Service” közvetlen formában is részt fog venni a szigurancu átszervezésében és modern közbiztonsági intézménnyé való kifejlesztésében.

Már a legközelebbi jövőben egy rendőrfelügyelő vezetése alatt nagyobb angol detektívcsapat érkezik az országba és itt marad mindaddig, amíg gyökeresen át nem szervezik a szigurancu információs és nyomozó osztályait.

Sorozatos üléseket tart a kormány gazdasági bizottsága

Megrendszabályozzák a cukorgyárakat

Bukarest, november 2.

A kormány gazdasági bizottsága szombaton este nagyfontosságú ülést tartott Argetoianu, Vasilescu-Carpen, Ionescu-Siesti, Valcovici és Stefanescu-Amza miniszterek, valamint Radu és Budeanu államtitkárok részvételével.

A bizottság elősorban több petroleum-koncesszióra vonatkozó ajánlattal, majd azokkal az ajánlatokkal foglalkozott, amelyek a földművelésügyi minisztérium Dániából bizonyos mezőgazdasági termékek, főleg kukorica és tej kivitelét illetően kapott. Utóbbiakra nézve a bizottság felhatalmazta a földművelésügyi minisztert a tárgyalások lefolytatására.

Ezután felhatalmazta a bizottság az ipar- és kereskedelemügyi minisztert, hogy oda, hogy a benzin-elosztók állandóan szolgálják ki a mezőgazdasági traktorok szükségletét a vállalt kedvezmé-

nyes áron, majd kimondták, hogy a jövőben a hatóságok sem hozhatnak be külföldről vámmentesen olyan anyagokat, amelyeket a belföldi ipar is termel.

Végül a régóta kinosan vajudó cukorproblémát tárgyalta a bizottság annak a beszámolóinak a kapcsán, amelyet Vasilescu-Carpen ipar- és kereskedelemügyi miniszter a cukorgyárakkal és a cukor árának a leszállítása érdekében folytatott tárgyalásokról előterjesztett. A miniszter rámutatott arra, hogy

noha a cukorrépa-termelők belemen-tek a cukorrépa eddigi 10.600 lej öngononkénti árának 8 ezer lejre való leszállításába, a gyárosok hallani sem akarnak a cukor árának megfelelő csökkentéséről.

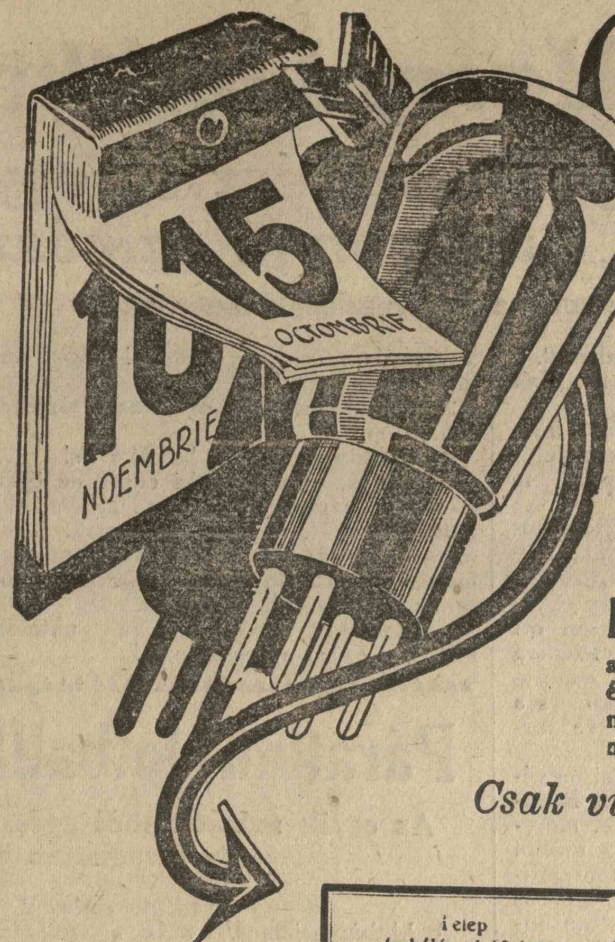
Tekintettel erre, a bizottság megbizta a minisztert, hogy

haladéktalanul tegye meg az intézkedéseket olesó külföldi cukor behozatalára, mert csak így remélhető, hogy a belföldi cukorgyárosok hajlandók lesznek leengedni a túl magas cukorárakból.

Az ülés a késő esti órákban ért véget azzal, hogy a bizottság ma este, nyhól összeül a függőben maradt kérdések tárgyalására.

Fehér fogak

Minden arcot tetszetőssé és széppé tesznek. A csodásan üdítő izü Chlorodont-fogpépnek néha már egyszeri használata folytán fogal elefántcsont fényt nyerne. Problája meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20 Lei a nagy tubusé 32 Lei. Mindenütt kapható!

Csak 3 hétiig

RENDKIVÜLIEN MÉRSÉKELT ÁRAK

Okt. 15 – Nov. 10

Fokozza rádiójának élvezetét a gép felfrissítése által. Használja a Tungram által nyújtott alkalmat és cserélje ki régi lámpáit egy modern Tungram-Barium szériával, mely az alábbi árakon kapható.

Csak viszonteladók útján, fix árak!

1. lépés és hálózati fűtés készülékek részére	Speciális csövek nélkül	3 drb. speciális csövel
Csősorozat 3 csövből	Lei 600 bruttó	Lei 760 bruttó
" 4 "	" 800 "	" 1000 "
" 5 "	" 1000 "	" 1300 "
Hálózati váltóáramu készülékek részére		
Csősorozat 2 plus 1 csövből	" 620 "	" 800 "
" 3 " 1 "	" 1000 "	" 1300 "
" 4 " 1 "	" 1300 "	" 1950 "
" 5 " 1 "	" 1600 "	" 2000 "

TUNGSRAM

BARIUM

Nincs hitel, készpénzzel kell vásárolni

A kereskedők élet-halálharca a lojtogató üzletbérek ellen

A marosvásárhelyi kereskedők is a kormány segítségét kéri, ha nem sikerül a békés megoldás

Marosvásárhely, november 2

Az általános gazdasági krízis és az azzal járó országos nyomor országszerte impozáns megnyilatkozásokra és manifestációkra kényszeríti az ország kereskedő és iparostársadalmát.

Csak nemrég gyűltek össze Kolozsvár kereskedői sérelmeik orvoslása érdekében és most Marosvásárhely kereskedő és iparostársadalma készül nagygyűlésre.

A marosvásárhelyi Kereskedő Társulat, amely élén Rosenfeld Jenő elnökkel igen agilis tevékenységet fejt ki tagjainak érdekében, tegnapi tartott választmányi gyűlésen először a horribilis üzletbérek redukcióját tárgyalta. Mint ismeretes, az általános áru és gazdasági értéktelenedés ellenére is, az üzleti hérek csak helyenkint és igen csekély mértékben csökkentek. Marosvásárhelyen ugyan történtek olyan esetek, hogy egy-egy háziur redukálta lakóinak üzletbérét, azonban

általánosságban a kereskedők még mindig a régi üzletbérek súlya alatt görnyednek.

A jelenleg érvényben levő üzletbéreket mint ismeretes az 1200-as buzaárhoz kalkulálták. A buzaárak azóta óriási estek, de az üzletbérek a régié maradtak. Az üzletbérekkel egyidejűleg a kereskedők azon közterhei sem redukáló-

tak, amelyeket a hatóságok az üzletbérekhez mérten rónak ki. Így az adók és a helységtaxák ennek folytán szintén a régié maradtak, annak ellenére, hogy a kereskedők ma már árujukat a legolcsóbban kénytelenek eladni.

A marosvásárhelyi Kereskedő Társulat elhatározta, hogy deputációval fordul a kormányhoz az üzletbérek redukciója érdekében azonban ezelőtt, november 8-án még nagy kereskedő és iparosgyűlést tart, amelyen békés uton igyekszik meggyezni a háziurakkal a házbérek redukciója ügyében és csak annak meghiusulása után kéri a kormány támogatását.

A gyűlés másik fontos tárgyát a kihitelezések fogják képezni. A gyárosok és a nagykereskedők ugyanis majdnem teljesen megszüntették a kihitelezést a kis kereskedőknek és ilyen formán a kereskedők is kénytelenek lesznek vevőikkel szemben a kihitelezést megszüntetni.

Anovember 8-iki nagygyűlés iránt nemcsak Marosvásárhelyen, de az egész megyében igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

(b)

Erzsébetváros, november 2

Az erzsébetvárosi kereskedők tegnapi ülésükön elhatározták, hogy a kihitelezéseket megszüntetik és a jövőben csak készpénz ellenében fognak árulni.

Kétféle Harry Liedtke van: Egy filmszínész és egy nagyon jó színész

Beszélgetés Liedtkevel, aki egészen más, mint amilyenek a mozirendezők mutatják

Brassó, november 2.

Sajnálom azokat, akik Harry Liedtke-t csak a mozivászaronról ismerik...

Ez az ösztönös, finom színész, jobb persze érdemel, minthogy véleményeinket csupán filmjei alapján szűrjük le róla!

Szuette romantikától megittasodott filmrendezők kiforgatták a valójából! — Mérték után szabott, elkényszeredett mosolyt ösztökéltek ajkaira, amely egyéni hangulatától függetlenül folyton ott repdesett orra alatt... Bábjátékkfigura volt olyan drótszálhoz erősítve, amelynek végét úgy rángatta a rendező, a szcenáriumíró, ahogy éppen kedve tartotta!

Harry Liedtke lényét, művészi egyéniségét sosem nyújthatta a maga hamisíthatatlanságában a közönségnek, melynek ingerlékenyebb egyedeit az utóbbi időben már kihozta sodrából a fentemlített ritmikus szájtorra. Liedtke művész urat — bonvivánsors — határozottan unni kezdték. Könnytelenül leszögezték, hogy eljárt felette az idő...

Akik Harry Liedtke és társulatának brassói vendéjátéka alkalmával Willy Oszkár „Az ideális férj” című vígjátékát megtekintették, a nívós társulat élén ideális színészt láthattak a színpadon, aki szerepének minden lehetőségét kiaknázva, gyakran ragadtatta tapsra a kifogástalan alakításért hálás közönséget.

A második és harmadik felvonás közötti szünetet használjuk fel, hogy a művészt öltöztetőjében felkeressük. Hópihékkavarognak az „Astra” mozi udvarán, a melyen át a színpad mögötti épület-szárnyhoz sietünk. Autogarmmert sóvárgó rajongók sorfalát bontjuk meg ökleinkkel... még egy perc... és szívélyesen rázzuk meg Harry Liedtke kezét.

A frakkos művész kipirult arccal dől az öltöző falához. Bemutat feleségének, dr. Christa Tordynak. Rokonszenves szöke nő. Arcán a legszorgosabb vizsgálódással sem fedezünk fel ruzszt, vagy szemöldökfestéket...

— Kikkel van jóba a magyar filmsztárok közül? — hangzik el az első kérdés.

— Verebes Ernővel. Nagyon jó fiu... gyakran látjuk vendégül otthonunkban. A németek közül Willy Fritsch és Lillian Harvey szokott naponta bekukkantani hozzánk. Gyakori vendégeink Mady Christians is, aki egyébként unokatestvére a feleségemnek. No meg Hans Schwartz az ismert filmrendező... ő is felkeres néha!

— Kit tart a legelragadóbb és legkedvesebb partnerének?

— Lillian Harveyt — válaszol félénk oldalsópillantást vetve feleségére — drága, egyszerű nő!

— Melyik szerepét szereti a legjobban?

Harry Liedtke felkacag. Széles, jóízű nevetéssel...

— Mindig a következőt!

— Magyarországon járt-e már?

— De még mennyire! A Reinhardt-társulattal vendégszerepeltem annakidején.

— Tud valamit magyarul?

— Tudok! „Kimenet! Bemenet!”

— Ennyi az egész?

A művész összeráncolja homlokát. Néhány pillanattig úgy áll, minnyezetre meredt szemekkel, mint egy rövidnadrágos elemista. Végre diadalmasan bóki ki:

— „Tessék fizetni!”

— Mi a véleménye a beszélőfilmoperekről?

— Még mindig nem az, aminek lennie kellene! Egyikben sokat beszélnek és keveset énekelnek, a másikban fordítva. Én már három beszélőfilmben játszottam de mondhatom, hogy egyikkel sem vagyok megelégedve. Az a meggyőződés, hogy a tulajdonképpeni beszélőfilm még csak ezután születik meg!

— Hová mennek Brassóból?

— Medgyesre! Azután Kolozsvárra,

Temesvárra és Nagyváradra! Végül természetesen haza!

Az ügyelő bedugja orrát az ajtónyíláson...

— Rögtön kezdődik, Liedtke ur!

A művész felesége, aki eddig az öltöző egyik sarkába húzódva „áhitattal” hallgatta urát, most hozzá ugrik. Lesimítja a haját, mikroszkóppal sem észlelhető pihéket fúj le frakkjáról gondosan, nadrágja élet igazgatja.

— Bocsánat művész ur, ha netalán hosszúra nyúlt a beszélgetés!

Nemes Ferece

Páratlan fotballbotrányok Aradon

Az egyik mérkőzésből egész sereg lovagias ügy, a másikkól egy lovagiatlan bicskázás keletkezett

Arad, november 2.

A klubfanatizmus, amely a romániai sportéletet teljesen hatalmába kerítette, a vasárnapi mérkőzések során Erdély két nagy városában is megdőbbséget hozt, melyeket eredményezett. A nagyváradi sporttelepen lejátszódó véres verekezésről a sporttudósítások között számolunk be, itt viszont arról a két sajnálatos incidensről kell említést tennünk, amely Arad és Ujrad sporttársadalmának nyugalmaát kavarta fel.

Az AAC és az ATE aradi sportegyesületek labdarúgó csapatainak mérkőzését csunya és eléggé el nem ítéltet nemzetiégi botrány fejezte be. Amikor az AAC a győztes gólt is elhelyezte az ATE hálójában, a nézőközönség hangosan éljenzett.

Egy kapitány, aki az AAC pesztisegére drukkolt, a lelkes éljenekre durván kifakadt a magyar nézők ellen s azokat banditáknak, gaz bereknek

— De kérem, nekem bocsássanak meg! Tudom, hogy délután kerestek a Koronában. Aludtam... tudják, ez a hajsz, ez a rengeteg utazás meglehetősen összetöri az embert!

— Ajánlom magamat. Kezét csókolom nagyságos asszony. Egy autogrammot nem kaphatnék kutyafuttában?

— Tessék!

Fényképet vesz elő s kedves dedikációt ír hátlapjára.

Mégegyszer elköszön, azután megindul a kulisszák felé, amelynek résein a színpad fényével együtt a várakozó közönség moraja is beszűrül.

Drága ember ez a Harry Liedtke s mennyire más a színpadon, mint a filmjein... Milyen előkelően ellensúlyozott tónusu színész!

Hatalmas taps viharzik fel. Harry Liedtke a színpadra lépett. A nézőtérre sietünk, hogy az élményszámba menő alakításokból s az ötletes szindarabból egy gyűszűnyit se veszítsünk el.

Nemes Ferece

— De kérem, nekem bocsássanak meg! Tudom, hogy délután kerestek a Koronában. Aludtam... tudják, ez a hajsz, ez a rengeteg utazás meglehetősen összetöri az embert!

A kapitány kijelentése miatt élénk szót váltás fejlődött ki a nézők között s mármár tettelegességgé fejlődő vita során több lovagias uton vonták felelősségre a magáról megfélekedezett katonatisztet.

Az AAC tagjai közül azok, akik tartalékos tisztek, elhatározták, hogy külön-külön mind provokáltatják a szenvedélyes drukkert.

A másik sportbotrány Ujradon történt a Banatul és Titanus labdarúgó mérkőzésén.

A Banatul drukkerei benyomultak a pályára és Magari határbíró, akinek lényekedséit kifogásolták késekkel és bicskakkal összeszurkálták.

A játékosok Magari határbíró, csak nagy nehézségek árán tudták a tömegesen védély vezetésebb következményei elől megmenteni. A csendőrség csak elkésve érkezett meg a véres verekezésbe fulladt mérkőzés színhelyére.

Sport

A Ferencváros nagy fölényrel győzött a Hungária ellen

Budapest, november 2.

A magyar ligabajnokság tegnapi mérkőzése óriási érdeklődés mellett zajlottak le. A két örök rivális, Ferencváros és Hungária küzdelme ezuttal a „Fradi” fölényes győzelmét eredményezte. A Hungária sokat támadott, azonban fedezettsora nem felelt meg a követelményeknek. Jellemző a magyar sportközönség érdeklődésére, hogy az Ullői-úti pályát huszonötezer főnyi tömeg özönlötte el a derbi alkalmából.

A többi profimérkőzés közül feltűnést kelt a Kispeszt elődöntetlen eredménye a Bocskai ellen.

Részletes távirati jelentéseink a következők:

Ferencváros—Hungária 4:2 (1:0).

A gólarány nem fejezi ki hűen a két csapat játékbeli tudáskülönbségét. A Ferencváros védelme hibát hibára halmozott. A Hungária legjobb része a csatársora volt. Az első félidő egyetlen gólját Takács II. rúgta, majd ugyancsak ő rúgta a második félidő 3-ik percében a második gólt. A Hungária támadásait több eredménytelen korner jelzi, majd a Ferencváros felnyomul és a 17-ik percben Turay 3-ra szaporít. A 20-ik percben Titkos lefut, a Ferencváros bekkjeit kijátssza és éles lövéssel gólt rúg. 3:1. Ezután percekig Hungária támadások. A két utolsó gólt mindkét csapat 11-esből szerzi meg.

Ujpest—Budai 11-es 3:1 (3:1).

A játék elején a budaiak voltak fölényben, majd változatos játék után Avar (Ujpest) fejezi az első gólt. A 39-ik percben ugyancsak Avar, a 43-ik percben Török góloz. A 44-ik

percben Polgár szepit az eredményen. A második félidő góltalanul mult el.

III. ker.—Vasas 4:2 (2:0).

A mérkőzés az erőviszonyoknak megfelelően, a budai csapat biztos győzelmével végződött.

DEBRECEN: Bocskai—Kispest 1:1 (1:1)

A Bocskai multheti Ujpest elleni produkált játékához képest formán aluli, ennek ellenére is megérdemelte volna a győzelmet, amit 10:4 kornerarány is bizonyít. Bocskai támadásával indul a mérkőzés, ennek ellenére is a Kispest szerzi meg Lukács révén a vezető gólt.

A mai forduló után az első liga állása a következő: Ferencváros 14, Ujpest 13, Hungária 11, Bocskai 10, Somogy 6, Attila 6, III. ker. 5, Budai „11” 5, Nemzeti 5, Vasas 4, Sabaria 3 pont.

† Eldöntetlen a magyar—mora boxmérkőzés. Brünnből jelentik: A magyar—mora nemzetközi boxmérkőzés vasárnap befejeződött. Az eredmény 8:8 arányban eldöntetlen maradt.

Erdélyi eredmények

BRASSÓ:

Csuszós és felázott pályán folytak le a mérkőzések

Victoria Ivria 2:0 (1:0)

Bajnoki mérkőzés, melyet a nagyobb tudásu és gólképesebb Victoria megérdemelten nyert meg. A gólokat Szika és a jobbszélső rúgták. Az Ivriából a védelem jól működött, de a gólokat nem védhette. A Victoria minden egyes embere lelkesen és jól játszott. Bíró: Kiss Gy.

Gloria komb.—Victoria komb. 2:0 (1:0).

Az Olympia—IAR mérkőzés a rossz pálya miatt elmaradt. — Az Ivria ifjúságának két pontot jóváírtak, mivel ellenfele, a Victoria ifjúsági nem jelent meg a pályán.

Utcai csapatok: Spárta I.—Vénusz I. 2:0

A tökéletes borotvapenge

Utólrérhetetlen minőség! Kérjen díjtalan próbát a

Romániai vezérkényszerítő!

NARCISSE H. BALTHAZAR

București I. Str. Șelari 7.

(2:0). Erős iramu játék. Spárta II.—Vénusz II. 4:2 (3:0).

Kolozsváron a hóvihar miatt nem tartottak mérkőzéseket.

Bojárnyos verekezés a nagyváradi sportpályán

Nagyvárad, november 2.

NAC—Crisana 4:0 (1:0).

Barátságosnak nevezett mérkőzés, mely a második félidő 44-ik percében csunya botrányba fulladt. Tampa nevű Crisana játékos nekirohant Kádár NAC játékosnak, összerúgta, mire néhány játékos kölcsönösen segítségül siet. A bíró az épületbe látványnak határozta, mire a nézőközönség a pályára rohan és két pártra szakadva, belcavatkozik a verekezésbe. A rendet gummitokkal felszerelt rendőröknek kellett helyreállítani, úgy, hogy több sebesülés is történt. A góllövők egyébként Rónai (3) és Kovács (1).

Törökös—Makabea 3:1 (2:0).

Itt említjük meg, hogy a nagyváradi kerület elhatározta, hogy az ősszel nem tart bajnoki mérkőzéseket és csak tavasszal tart egy fordulós bajnokságot.

ARAD: AAC—ATE 2:1 (1:0). Olimpia—Unirea 3:0 (1:0).

TEMESVAR: Banatul—Ilsa 2:0 (0:0). TMTE—Kinizsi 4:2 (3:2). Rapid—Kadima 3:0 (1:0).

RESICZA: UDR—TAC 3:2 (1:0).

Szatmáron a csapatok az ismert pályáján, dekozási ügyben még mindig sztrájkolnak és így nem volt mérkőzés.

Szerkesztői üzenetek

K. B. Sajnálattunkra, b. cikkét nem közölhetjük, mert speciális szakkérdésekkel nem foglalkozunk. Tessék tartalmaz cikké valamely ornitológiai szaklapnak megküldeni.

Európa. Ehhez az európai körúthoz is szabályos utlevél és mindazon országok vizuma kell, melyeket biciklil be akarnak járni.

I. Gy.-né, Simeria. Az a kis hetilap már évekkkel ezelő t megszűnt.

Háromszéki nyug. jegyző. Az ügy további fejleményeiről nincs híradás. Az öt hónap óta járó nyugdíj elmaradása miatt tessék a Magyarpart bukaresti irodájához, (Str. Transilvaniei 6), vagy valamelyik magyar képviselőhöz vagy szenátorhoz fordulni.

2134. sz. előfizető. Igen, Brassóban van övönképző, a szász Zay-Schule. A tanfolyam négyéves, négyosztály polgári vagy középiszkola, bármely vallásnak lehetnek növendékei. Bővebb részletekért (prospektus) forduljon Direktor Frau Hettmannhoz, Brassó, Hontorushof 7.

1735224. sz. előfizető. Külön lapon megírtuk önnek a kívánt címet. Ha alkalmilag bejön Brassóba és felkeres bennünket, utba fogjuk igazítani.

Tanítónő. Ujabb b. levelére levélben adjuk meg a választ.

Máramarosziget. Okvetlenül kérjen ügyvéd-től tanácsot.

Munkanélküliség. Ön a következőket ajánlja a munkanélküliség leküzdésére: 1. Alkalmazottak, munkások alkalmazásának eltiltása. 2. Egyidejűleg munkálosztóhivatal. 3. Munkaségélyező és nyugdíjhivatal (állami). 4. E célra 20 százalék levonása az alkalmazottak és munkások fizetéséből. Tíz százalék nyugdíjra, tíz munkanélküli alapra. 5. A dolgozók és nem dolgozók időnkénti kicserélése. 6. Az önhibájából munkanélkülivé lett munkás segélyének megvonása. 7. Minden munkás béréből kezdetben 10, később 20 százalék levonása nyugdíjalapra. 8. A nyugdíjkorhatár szakmaszerinti megszabása. 9. Munkanélküli munkavállalásának eltiltása az elosztóhivatal tudta nélkül.

Halottak estvéjéhez. Sajnálattunkra, versét nem közölhetjük.

E. I. Sajnos, mi semmi tanácsot, sőt véleményét nem adhatunk, miután ügye már a katonai hatóságnál elintéztetett.

Fék, Oradea. Nincs semmi értékük. A ki-sorsolásuk együttesen megtörtént, de a 200 koronás nyermény, amivel kihúztattak, nem ér többet ma, mint 15 fillért. Ugyanez áll a Vöröskereszt által kibocsátott nyerménykönyvekről is.

T. F.-né. Csak a multa jogos az adó követelése, de onnan már nem, amikor az italmérsi jogát elvették.

B. A. Tessék a Romana Americana petró-leumvállalatnak (Moreni) ajánlatot tenni, ha ugyan egyáltalán elfogadják még „tűzoltó” ajánlatot.

NOVEMBER 8-IG

vegyen még egy Kolozsvári Mentő Sorsjegyet!

Az 1,000.000 Lejes főnyereményen

kivül egy 100. vagy 50 Lejes sorsjeggyel több millió nyerményre játszik 1932. jan. 1-ig. Sorsjegyek mindenütt kaphatók. Postán is megrendelhetők a főbizománysnál. Derzsi Géza, Brassó, Str. de Milloc 163. Bukarestben B. Saharovici. Sir. Szt. Apostoli, vagy a Központ Sorsjegyi-irodában Cluj. Str. Memorandului 16.

Közgazdaság

A vidéki bankok viharos kongresszusa Bukarestben

A kis- és középbankok országos kongresszusa kimondotta a betétek hathónapos korlátozását

Ötezer lejen aluli betéteket tejes összegben kifizetnek. Az erdélyi bankokra nem vonatkozik a határozat. Ha a Nemzeti Bank közbe nem lép, a határozat kedden életbelép

Biss Andor beszercei bankigazgató nyilatkozata

Bukarest, október 4.

Vasárnap vette kezdetét Bukarestben a Romániai Bankok Szövetségének kongresszusa, amely izgalmas atmoszférában olyan határozatok kihozzására vezetett, amelyek páratlanul állanak Románia gazdasági életében. A kongresszus elnöke Coanda bankigazgató volt, azon pedig résztvett mintegy 120 regáti és besszarábiai bank képviselője, köztük Vlad Aurél dr. volt miniszter, bankigazgató, Biss Andor mérnök, a Beszercei Hitelbank Rt. igazgatója, a Banater Bankverein egy megbízottja, Banciu, a Naszódai Banca „Aurora” igazgatója, va-

lamint több aradi és karánsebesi bank-kiküldött. Az erdélyi bankkegyesületek: a „Revisionsperband”, a „Solidaritatea” és az Erdélyi Magyar Bankszindikátus nem jelentek meg hivatalos minőségben a kongresszuson azzal a megokolással, hogy

a regáti és besszarábiai bankok érdekei nem egyeznek az erdélyi pénzügyezetek érdekeivel.

Annak ellenére meg kell állapítanunk, hogy a határozatok Románia összes bankjait és így az egész ország gazdasági életét úgy a belföld, mint a külföld szempontjából közelről érintik

Egy megrázó kongresszusi jelentés súlyos passzusai

A kongresszus megnyitása után Coanda elnök felolvasta a szindikátus vezetője által elkészített jelentést, amely sötét színekben ecseteli az ország vidéki pénzügyezeteinek helyzetét. A jelentés első részében a bankokkal, mint hitelezőkkel foglalkozik. A bankok nem képesek kötelezettségeiknek eleget tenni, mert senki sem fizet. Az államnak olyan intézkedéseket kell foganatosítania, amelyek

lehetővé tennék a mezőgazdasági hitelek formálódott halott tőke megmozgatását, amely milliárdokra rug és ami az ország egész gazdasági vérkeringését feléltetik.

Erre vonatkozólag mellékelte Manolescu-Strunga konverziós tervzetét, amely a bankok szempontjából készült és amely kimondja, hogy a parasztdósságokat csak úgy lehet szanálni, ha a tulajdonodott paraszttokét likvidálják. Azoknak az adósoknak a tartozásait pedig, akik fizetőképeselek, állami beavatkozással konvertálják.

Második pontja a jelentésnek foglalkozik a bankokkal, mint adósokkal. Rámutat arra, hogy a Nemzeti Bank csak géretekkel állítja a pénzügyezeteiket. Egy milliárd lej segélyt adott öt bukaresti nagybanknak akkor, amikor 150-200 millió hitellel jó időre biztosítani lehetett volna a vidéki pénzügyezetek egzisztenciáját.

A bankok kötelezéseiket nem tudják

Első indítványok a betétkorlátozásra

A kongresszus délelőtti gyűlésén, a megrázó hangú jelentés után Manolescu-Strunga szólalt fel, aki rámutatott arra, hogy a betétesekkel föltétlenül kell egy megállapodást létesíteni, még pedig a Nemzeti Bank és az állam közbenjárásával.

A megállapodás olyan természetű legyen, hogy a betétek kifizetését korlátozni lehessen.

Urlescu galaci bankigazgató ugyancsak a betétkorlátozó intézkedések azonnali

behajtani, mert az adósvédelmi törvények ezt lehetetlenné teszik, ugyanakkor azonban az állam elmulasztotta, hogy a bankok adósságainak példémére is törvényt hozzon.

Magyarországon és Németországban az állam idejében megvédte a pénzügyezeteiket a betétesek ostromai ellen és beigazolódt, hogy a betétesek önmaguk jószántából felhagytak az attackkal. A romániai bankok védelméről azonban senki sem gondoskodik, ugyanakkor pedig megfelelő hitelek sem kapnak. A pénzügyezetek — állapítja meg a jelentés — eljutottak fizetőképességük határáig és ha így megy tovább, nem jöhet más, mint általános összeomlás.

Végül pedig foglalkozik a jelentés a banktörvénytervezettel és megállapítja, hogy

a kormány által kidolgozott tervezet arra jó, hogy a vidéki bankokat a szó szoros értelmében elsöpörje a föld színéről.

Arról megfeledeznek a kormány, hogy a mezőgazdasági adósságok 80 százalékát ezek a kisbankok szolgáltatták és nem pedig a nagybankok, amelyeket valóságilag agyontámogatnak. Amennyiben a kisbankokat törvény által tennék lehetetlenné, úgy a parasztság elvesztené egyetlen hitelforrását. A kormány találjon más eszközöket a pénzügyezetek ellenőrzésére anélkül, hogy a vidéki kis- és középbankok egzisztenciáját ezzel veszélyeztetné

bevezetését kérte.

Vlad Aurél volt miniszter figyelmeztette az ülést, hogy felszólalásaikkal alarminozzák az amugyis nyugtalan pénzpiacot.

A Nemzeti Banktól pénz kell kérni, ami visszaállítja a betétesek bizalmát. Különben is a vidéki bankok helyzete ideig-óráig meg van oldva, tekintve, hogy a betétek nagyrésze kötött betét, amelyet csak felmondási idő után lehet kivonni. Ilyenformán tehát a betétkorlátozás összeomláshoz vezetné a belföldi pénzpiacot.

Hasonló értelemben szólalt fel Dr. R. Joanitescu volt miniszter, aki kijelentette, hogy amit a bankárok hangoztatnak, az a legképtelenebb alarizmusz. Ilyen követelésekkel még jobban lerontják a betétesek bizalmát a bankokkal szemben. Csak azoknál a bankoknál van ténylegesen baj, ahol a betétesek pénzeit az igazgatóság tagjai közt osztogatják szét.

Ahol azonban becsületes gazdálkodás folyt, ott a betétesek bizalma még ma is rendíthetetlen. A leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy betétkorlátozó intézkedéseket léptessenek életbe

A délelőtti gyűlés többi felszólalói is azt hangoztatták, hogy

a Nemzeti Bank és az állam csak igéretekkel állítja a vidéki pénzügyezeteiket, amelyek rendre összeomlanak. A kényszeregyezésben pedig elfolyik a

1. Az ország összes vidéki bankjai mondják ki, hogy november másodikától kezdve olyformán korlátozzák a betétkifizetéseket, hogy a dátumtól számított hat hónapon belül egyelőre csak a betétek 15 százalékát folyósítják az ötezer lejen aluli betéteket kivéve.

2. A bankok mondják ki, hogy a jövőben nem bocsátják a közönség rendelkezésére bank-safejeiket, a jelenlegieket pedig mondják fel. A helyzet ugyanis az, hogy a bankokból a betéteket kivonják, miáltal megfosztják a hiteléletet a szükséges tőkéktől és a pénzeiket banktrezorokba zárják el.

3. A Nemzeti Bank és a Postatakarékpénztár mondják ki, hogy a jövőben nem fogadnak el betéteket, ami biztosítani fogja azt, hogy a kivont betétek megint visszapáfordulnak a bankokba.

A forradalmi szellemű határozati javaslat a hallgatóság körében óriási megdöbbenést és izgalmat váltott ki.

D. R. Joanitescu kijelentette, hogy ezzel a határozati javaslattal a legrosszabb szolgálatot teszik a bankok az országnak. A betétkifizetéseket hat hónapra kitolni és ezalatt az idő alatt is csak átlag 15 százalékot fizetni, mindezt pedig parlament és államhatalom nélkül kimondani, anarchizmust jelent. A bankok nem tekintik a kérdés szociális oldalát. Elfelejtik, hogy a betétesek között egy egész életlen kereszttől néhez verítékek összegyűjtött apró takaréktőkék is vannak, amiket ha nem fizetnek ki, éhen halnak a nyugdíjasok, az aggok, az árva, akik megtakarított pénzeiket

Erdélyi bankigazgató álláspontja a forradalmi határozattal szemben

A kongresszuson felvetett kérdésekkel kapcsolatban Biss Andor mérnök, beszercei bankigazgató, a kongresszus egyik erdélyi résztvevője a következő érdekes nyilatkozatot tette

— Mielőtt a határozathoz hozzá szólnék, a következőket kívánom leszögezni: Az ország kis és középbankjai, ezek között az erdélyi bankok is, két malom kö között vergődnek. A különböző kormányok bankellenes törvényhozása, a mely a bankok kinnlevőségeinek behajtását praktikusán lehetetlenné teszi és a mely valósággal anarchizálta az adósokat, továbbá a bankösszeomlások által felébresztett bizalmatlansággal járó betétkivonások idézték elő a mai helyzetet.

— A bankok, kötelezettségeiket teljesítve, majdnem egészen felemésztették tartalékaikat.

Az adósok által inaugurált anarchisztikus hangulat most váratlanul átsapott a bankokra is.

ami a közönség körében csak azért keltethet feltűnést, mert eddig megnyugtató nyilatkozatok vizióiban élt. A regáti bankok nagyrésze rájött arra, hogy a tényleges helyzet folytonos szűkítéssel ma már nem elégíti ki a közönséget, hanem a betétesekkel szemben éppen az ellenkező hatást váltja ki. Akadt egy erdélyi bankvezér, aki a napokban nyilatkozott és azt állította, hogy az erdélyi bankok helyzete sokkal rózsásabb, mint a regátiaké. Az ilyen nyilatkozatokat tevő óriási felelősséget vesz magára, mert más rovására saját presztízsét emelni igen elavult módszer, amelynek hatása rendszerint ellenkező szokott lenni. Ez a nyilatkozat másrészt az ország bankjainak egyöntetű és erőlyes fellépését kompromittálja. Holott épp az együttes fellépés hiányzott a múltban

Ne kíséreltezen
egészségével.
Kérjen Ön is
kimondottan
eredeti
»OLLA«
óvszert, mely megóvja egészségét

bank- és a betéttőke. A Blank-banki kényszeregyezési kérése például máig eddig 40 milliót emésztett föl. És ez csak az első lépés kiadásai közé tartozik. Hol vannak a többiek?

A bankszindikátus forradalmi határozata

A bankszövetség délutáni ülése konkrét megoldásokat hozott magával. Coanda elnök ugyanis hatalmas leszélben ismertette a vidéki bankok helyzetét, a melyek négy hónap óta szakadályban fúzetnek és semmit sem inkasszálnak. A bankok tartalékalapjai majdnem teljesen kimerültek. Rámutat arra, hogy a vidéki pénzügyezetek nélkül a föld, mives-lakosság éhenhalt volna, mert hűtelek hiányában nem lehet volna művelni megművelni földjét.

Ezeket a hitelek betétekből folyósították. Most követelik a bankoktól a betéteket, tartozást azonban senki sem fizet. Miután sem az állam, sem pedig a Nemzeti Bank nem viselik szívükön a vidéki pénzügyezetek sorsát, a következő határozati javaslatot terjesztette a kongresszus elé:

és örökségüket a bankokra bízták. Figyelmezteti a kongresszust, hogy a kérdésnek ilyenformán való megemlítése is elég ahhoz, hogy a külföld előtt teljesen lerontsa az ország hitelét.

Több felszólalás után a kongresszus a javaslatot elfogadta, majd kimondotta, hogy

a határozatot a hétfői nap folyamán a kormány és a Nemzeti Bank tudomására hozzák.

Amennyiben a Nemzeti Bank nem folyósít azonnal megfelelő visszlészámítolási hitelt, úgy a határozatot a keddi nap folyamán életbe léptetik. A határozat átnyújtására delegáció alakult, amelynek tagjai Joanitescu, Vlad Aurél, Manolescu-Strunga és két más bankigazgató.

a bankokban és csak az összetartás hozhatja meg a jövőbe helyezett remények megvalósulását.

— Köztudomású és a bankok is belátják, hogy a mezőgazdasági adósságok ügyét likvidálni kellett. Erre szolgált volna a kamattörvény. De a kamattörvényt csak a mult likvidálására lett volna szabad meghozni és csak azzal a feltétellel, hogy a mezőgazda az olcsó kamatokat csak akkor élvezhesse, ha adósságát néhány év alatt letörleszti és nem pedig örökkévalósítja. A bankok egységes fellépése hijján azonban ilyen természetű egzisztenciális kérdésekben olyan törvényeket alkottak, amelyek a célon messze túllétek. D. R. Joanitescu önmaga elismeri, hogy

a háborút követő kormányok sőt saját kormányja is hibát-hibára követett el a törvényalkotás terén.

Hogy a fenti példánál maradjak, megemlítem, hogy míg a bankhitel megszünt, addig a 30-35 százalékos magánuzsora a bankokból kivont tőkékkel szabadon virágzik.

— Minden szűkítéssel nélkül állíthatjuk, hogy az utolsó évek bankkatakizmájából megmaradt 6-700 romániai bank, amelynek száma négy évvel ezelőtt 1600 volt, egytől-egyig egészséges és aktív. A bankoknak azonban állami törvényhozással történő hivatalos beavatkozásra van szükségük, hogy a bizalom velük szemben helyreálljon.

BETEG NAGYBANK HELYETT A PARASZTSÁGOT SZANÁLHATTÁK VOLNA

— Mialatt, a kormány és vele egyetemben a Nemzeti Bank másfél év leforgása alatt több mint másfélmilliárdot folyósított egyetlen bukaresti nagybanknak (Blank), addig a hiteleket egyenként kolduló kis és középbankok-

Ne borotvapengét
kérjen hanem
követelje a

székképviselő: C. Duisberg
București 1, Str. Carol Nr. 3

nak csak morzsákat juttattak. Amíg tehát egy milliárd hétszáz millió lejjel az egész belföldi piacot a mezőgazdasági adósságok egészséges részének konvertálásával szánálni lehetett volna, a Nemzeti Bank ráfizetése nélkül, addig egyetlen egy bukaresti nagybanc, amelynek alapítókéje alig ötvened része az ország kis és középbankjai összalapítójának.

Ezen összeggel néhány ezer több millió vagyont betétest elgitt ki és beteg iparvállalatait likvidálta, hogy a végén mégis megbukjon.

Ezzel az összeggel — hangsúlyozom — többszáz ezer mezőgazdát lehetett volna megmenteni.

AZ ERDÉLYI BANKOK NEM KORLÁTOZZÁK A BETÉTKIFIZETÉST

— A kis- és középbankok mai határozatai aligha fognak érvénybe lépni,

mert az illetékes tényezők fel fogják ismerni a veszélyt és idejében intézkedni fognak.

Az erdélyi bankok nagyrésze az önkényes betétkorlátozás ellen van és így a határozatok az erdélyi pénzpiacra nem vonatkoznak.

A régi bankok erőyes feljajdulása, amely pótolja a többi pénzintézetek érdektelenségét, öntudatra fogja ébreszteni a kormányt s a Nemzeti Bankot, amelyek nem késhetnek kötelesegeik teljesítésével.

— Természetes, hogy elsősorban a kezdeményező bankok fognak hasznot huzni az erőyes fellépés során, de egész biztos, hogy az erdélyi bankok is fokozottabb mértékben fogják élvezni az illetékes tényezők morális és anyagi támogatását amelyre egyébként minden joguk megvan.

Seres Miklós

Iskolák Egyesületek

— Halottak napja. A „Brassói Magyar Dalárda” vasárnap este a román. kath. iskola rajztermében kegyelettel emlékezett meg elhunyt elnökeiről és tagjairól azon a gyászünnepeken, amelyet halottak napja alkalmából tartott. A dalárda férfikara Lengyel Béla karmester vezénylete alatt két alkalmi dalt énekelt. Szemlér Ferenc főgimnáziumi igazgató kegyeletos beszédben, Albu Dezső református lelkész magas szárnyalású imában emlékezett meg a dalárda halottjairól.

— A brassói Törekvés dalárda jubileumi előadása, November 7-én, szombaton este ünnepli a brassói munkásság működővel együttése tíz éves fennállását, mely alkalommal Bródi híres „Tani-

Egészségügyi műszaki vállalat

Fürdőszoba, központi lútszobák, szellőztetőrendszerek. Vízvezetési és csatornázási munkálatok, szakmérnöki tervezés és vezetés mellett

KERTÉSZ HENRIK BRASSÓ.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50 szeri megjelenésnél 2 lej

Vétel-eladás

Modern villa, napos oldalon, Postaréten, eladó. Érdeklődni Dr. Lemény, Brassó, Lensor 50. 15556

KERESEK, esetleg új rádióra cserélek mindenféle hangszert, irógépet, kerékpárt, varrógépet. GRAMOFONLEMEZ CSERE. Lyra, Brassó, Telehírpia. 15559

HIDMERLEGET keresünk megvételre. Ajánlatokat az utolsó ár megjelölésével 15562 sz. alatt a brassói kiadóba kérünk leadni.

Allást keres

Jó családból fiatal hentessegéd, három nyelvet beszél, szerény fizetéssel állást keres. Bárhová elmegy. Ajánlatot szolid jellegre a brassói kiadóba. 15561

ÜGYVÉDJELÖLT ügyvédi rodát keres. Cím a kiadóban. 15563

Nevelő 3 nyelv tökéletes tudásával, külföldi vizsgákra előkészít, kitűnő zongorista, háztartáshoz is ért, állást keres bárhól. Grassl, Arad, Füzsebet-u. 18. 15560

Intelligentes deutsches Fräulein mit Jahreszeugniss. Nähekentniss. Sucht S elle za Kinder. Olga Moraroscha, Ploesti, Str. Mihai Bravul No. 54. 15564

Allást nyer

Keresek egy szakképzett szappanfőzőt azonnali beépítésre Cim Steinmetz Pinkasz Alha-Julia. 15480

Lakás

Kiadó kétfas butorozott szoba, jobb egyéneknek Vass-nál, Bukarest, Strada Colonel Grigore Jon 8. Bejárati Dorobantból. 15473

Egy szoba konyha kiadó. Brassó, Egres-ucca 4. 15553

Brassó, Gyár-ut 8. alatti üzemhelyiség forgalmas helyen azonnal kiadó. Érdeklődni ugyanott. 15497

Különbejárati butorozott szoba fürdőszobahasználattal, kiadó. Cim 15484 sz. alatt a brassói kiadóban.

Uj pincelakás, szoba, konyha stb. csendes párnak kiadó. Nem anyira a fizetésre tekintik a főszűt, mint inkább tisztességes lakóra. Bővebbet Brassó, Katalin-ucca 24-b. 15492

Házasság

HÁZASSÁG. 800.000 lej vagyonnal rendelkező fiatal vállalkozó vagyok. Feleségül vennék vagyonos nőt. „Ajánlat” jellegre a brassói kiadóba. 15554

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítő a társaság illem szabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ára szines borítóval 40 lej.

B. L. Kocsis Béla

Brasov-Brassó, Kapu-ucca 56-58. Telefon-interurban: (szere. és kiadóhivatal) 1-77 és 82. Bucurati-Bukarest I, Bulvardul Săhita Măgureanu 21. Telefonszám: 353-64

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 10, negyedévre 31, félre 60, évente 120 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 40, félre 820, évente 1600 lej.

Flókiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsóféhérvármegyák részére: Dáva, Str. Ioan Creanza 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piată Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dina Dániel, Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Dé: Str. S. Baranțiu 10. (Osztián Kálmán) — Kolozsvár: Str. Duba arilor 7. (vot Timár-ucca) (Neumann Ignác). — Marosvásárhely: Benjamina Arad. Str. Bererie 1 (Sörház-ut) — Nagyszeben: Strada Turaulu 13. (Szejevay László) — Jászvásár: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szilágyszereny: (Helferlin Ernő) — Temešvár: Gyárváros, Tigris-ucca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdiand 25. (Danas József.)

Központi szervezők pénzügyi és jogszabályi: Bartha Géza, Dán Móz.

HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálok.

HIRDETÉNY

A nagyszebeni román. kath. egyházközség építő-köveinek törleszése és (kamatoztatása). Október hó 25-én a következő „Építő-kövek” számaikat huzzák ki: 21—30, 121—130, 201—210, 231—240, 311—320, 451—460, 481—490, 531—540, 561—570, 581—590, 611—620, 641—650, 731—740, 971—980, 981—990, 1011—1020, 1131—1140, 1281—1290, 1711—1720, 1721—1730, 1811—1820, 1951—1960, 1991—2000, 2111—2120, 2121—2130, 2131—2140, 2101—2110, 2391—2400, 2411—2420, 2441—2450, 2471—2480, 2591—2600, 2641—2650, 2651—2660, 2661—2670, 2851—2860, 2911—2920, 2961—2970, 2971—2980, 2981—2990.

A fent említett sorozatban levő „Építő-kő” szelvényeket az egyházközség pénztára folyó évi november hó 1-től december hó 31-ig a hivatalos órák alatt, 100 lej névértékkel és 5 százalékos kamattal beváltja.

Az összes Építő-kövek 5 százalékos kamata is felvehető a nevezett pénztárnál és időben. Azzal a megjegyzéssel hozzuk ezt az „Építő-kövek” birtokosai tudomására, hogy ha az adott időpontig nem váltanak be, illetőleg nem vennék fel a kamatot az Építő kövek után, ezeket a terem-alap javára bennhagyotknak tekintjük. A gondnokság.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 16.954—1931.

RENDELET

Mi Brassó törvényhatósági város ideiglenes bizottságának elnöke, tekintettel arra, hogy a bérkocsik, gépjárművek, valamint a társaskocsik (autobusok) jelenlegi megállóhelyeinek szaporodása, illetőleg áthelyezése Brassó város területén szükségessé vált, a közigazgatási törvény 160. szakasza úgy mint a közlekedési törvény 24. szakasza és ezen törvény végrehajtási utasításának 5. szakasza alapján, egy általános közúthajnak eleget téve, a következőket rendeljük el:

1. szak. A bérkocsik részére a következő állóhelyek lesznek megállapítva:
  1. A Szabadság-téren.
  2. Az I. C. Bratianu-uccában, az A. V. Voievod-uccával való keresztezésénél.
  3. A Regina Maria (Fekete-uccának) a Calea Victoriei-vel (Kut-uccával) való keresztezésénél.
  4. A Ferdinánd köruton, a „Tuliu”-féle gyógygyász ár mellett.
  5. A nagy állomáson.
  6. A bertalani állomáson.
  7. Az Egyesülési-téren (Porond-téren).
  8. A Hosszu-ucca és Közép-ucca keresztezésénél.

A 3., 7. és 8. sz. állóhelyeken legalább két bérkocsinak kell, hogy álljon. A helyet a rendőrközegek fogják megállapítani.

2. szak. A gépjárművek (taxameter) állóhelyei a következők:

1. A Szabadságtér (a tanácsház mellett).
2. A posta és igazságügyi palota között levő szabad tér.
3. A Ferdinánd körut (a bérkocsik mögött).
4. A nagy állomás.
5. A „Saguna” lyceumi sporttér mellett.
6. A külvárosi állomás (2 gép).

3. szak. A vidékre járó társaskocsik (autobusok) jelenleg a Ferdinánd köruton levő állomás-helyei megszüntetnek. Ezen állomás-helyek a posta és a pénzügyigazgatási épületnél rendőri közegek által lesznek megállapítva. Épüly lesz berendezve még egy kis állomás-hely (2—4 kocsik részére) a tanácsház mellett a Szabadságtéren.

4. szak. A „Transylvania” előtti megállóhely a vadászlaktanyáig és a bertalani állomásig járó társaskocsik (autobusok) részére meg lesz szüntetve. Ezen kocsik részére egy új megállóhely lesz megállapítva és pedig a Mihai Voievod-uccában, a Szt. János-ucca sarkán. A Károly király-uccában a Weiss Mihály utca sarkán levő feltételes megállóhely

Ismerd meg a gyermeked lelkét, ha életre való, lelkileg is épkezláb embert akarsz nevelni belőle!

A modern orvostudomány az utolsó évtizedekben legtöbbet fejlődött az a lélekgyógyászat. Az újabbkori, sok tekintetben még ma is forradalmasító lélekgyógyászatnak vannak rajonzó hívei és vannak elvi ellenségei, de mindkét fél egyaránt elismeri, hogy a gyermeknevelés terén olyan páratlan eredményeket és lehetőségeket tud felmutatni, amilyenekről azelőtt még álmodni sem lehetett. Különösen uttörő munkát végzett ezen a téren Prof. Steke, bécsi egyetemi tanár, akinek „Briefe an eine Mutter” című munkája az egész világon viszhangot keltett.

Három részből, három kis kötetben, áll Stekel munkája, amely magyarul

ÜZENET AZ ANYÁKNAK

cím alatt jelen meg. Az I. rész foglalkozik a terhesség idejével s végigkíséri a csecsemő gondozását és ápolását egészen 2 éves korig. A II. rész az ovodás korról és az első iskolai évekkal foglalkozik. A III. rész pedig a nevelés szempontjából legnehezebb kornak, a serdülés és az érettség korának a problémáit világítja meg. Az egyes kötetek külön-külön is kaphatók. Külön az I. kötet 90, a II. kötet 120, a III. kötet 130 lej. A 3 kötetet egyszerre 320 lejért franco szállítjuk

BRASSÓI LAPOK KÖNYVOSZTÁLYA